

మిక్కిలి వుష్ణవేగమును యిండియా వేగమునందు మెదడునకు చుట్ట గలగుటకును ముందుగా వదలుటకును జ్ఞాపకశక్తి మెదుటకును తలవెండ్రుకల పరిశుభముగ నిగనిగలాడుచుచుటకును ప్రతి స్త్రీయూను ప్రతిపురుషుడును ముఖ్యముగా

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టర్డ్)

తలవెండ్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన శక్తి తలనూనెయందు కలదు. చుండును పోగొట్టును. శిరోజములకు వట్టు వంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలవల్లదనమును కలిగించును. వని మెండ గుటలకు కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి చూతన కాంతిని కలిగించును.

కామినియా ఆయిలు తలనూనె అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషులకును, పెద్దవారికి మహాభక్తకారము మొనరించినది.

నేడు వీని నుపయోగించుచుండు.

జెల ఒకబుడ్డి 1.0-0 పి. సి. చార్జి 0.6-0 అణాలు.

చూడుబుడ్డు 2-10-0 పి. సి. చార్జి 0-12-0 అణాలు.

సోల్ ఏజెంట్లు. పి. సి. మణియార్ద్ర కమిషను రూ 0-2-0 ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్స్ కంపెనీ.

D 126 W 100. 155 బొమ్మమనేడు, బొంబాయి.

విశ్వర్యము కంటెను ఆరోగ్యమే ప్రధానము

తంతి విలాసము: "క్యూరత్" మదరాసు.

ది ఆంగ్లో-అమెరికన్ డ్రగ్ కంపెనీ,

శ్రేష్ఠమైనట్టియు, సరసమైనట్టియు, నమ్మకమైనట్టియు బోషధశాల,

మానుప్రసిద్ధమైన నవరత్నములు:

- (1) ఆస్తమాక్యూరు ఉబ్బునరోగముచే బాధపడునట్టివారి కిదియొకవరప్రసాదమని అనేకగొప్పవారిచే నిర్ధారణచేయబడినది. అతిస్వల్పకాలములోనే అత్యద్భుతమైన గుణము నిచ్చును. వాడి చూచిన తెలియును. ధర 2 బెన్సులు బుడ్డి 1-కి రూ 2; 4 బెన్సులు బుడ్డి 1-కి రూ 8.
- (2) ఆ టిమలేరియా మిక్చర్లు కొండ జ్వరములకు, సాధారణ జ్వరములకు రామబాణము వంటిది. బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0.
- (3) శ్రేష్ఠమైన నర్వెను టానిక్ ఇది మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది. అద్భుతమైన గుణము నిచ్చును. స్త్రీపురుషులు దీనిని తప్పక సేవించవచ్చును. అపాయ మేమియులేదు. చిక్కిపోయిన వారికి, బలహీనులకు కాళ్ళతలమైన పటుత్వమును, ఉత్సాహమును త్వరలో కలుగజేయును.
- (4) అల్లాజి వెయిన్ బామ్ సకల నొప్పులు, బాధలు దీనిని పైన రుద్దుటచే మాయ మగును. ధర బుడ్డి 1-కి రూ 0-6-0
- (5) కలరా డ్రాప్స్ కలరాకు దీనికి గమనమైన వేడియు లేదనియే దృఢముగా చెప్పవచ్చును. ధర బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0.
- (6) డైయాబెటిక్ విల్లు అతిమాత్రోగము ఎంతకాలమునుండి యున్నను త్వరలో నయమగును. అతిమాత్రస్వాధీగ్రస్థులు తప్పక రోగవిముక్తు లగుదురు. ధర బుడ్డి 1-కి రూ 4
- (7) ఉమెన్స్ వైండు స్త్రీల పాలిటికి స్నేహితునివంటిది. ఆకాలబహిష్టి, బహిష్టికాలమునందు నొప్పి క్రమముతప్పిన బహిష్టి, వంధ్యత్వము మున్నగువాటిని పోగొట్టి పంచుగుణము తప్పక నిచ్చును. ధర బుడ్డి 1-కి రూ 1-8-0.

సకల విధమైన మందు సామానులు, పేటంటలు బోషధములు, శస్త్రసంబంధమైన ఆయుధములు, వాసన పిండ్లు, అత్తరులు, దంతసంబంధమైన సామానులు, కులోచనములు క్రొత్తవి పూచిగా పంపబడును. యంత్రాలయములు, పురపాలకసంఘములు, ధర్మవైద్యశాలలు, పాఠశాలలు కళాశాలలు మున్నగు వాటికి ప్రత్యేకపు ధరలు గలవు. ఇతరస్థలములన్నిటికంటెను మా ధరలు సరసముగా నుండును. బయటపూరి అత్తరులు అతిజాగ్రత్తతోను, అక్కరతోను పంపబడును. విస్తారముగా తెప్పించుకొనువారికి మంచి కమిషను యియ్యబడును. పలుకు, రాత్రిలకు మా బోషధశాల తెలుపబడియుండును.

ప్రాప్తికర్త- వి. ఎమ్. అల్లాజీ అండ్ బదర్సు,

కెమిస్ట్రు, డ్రగ్గిస్టు, 2/200 టంకశాల వీధి, మదరాసు.

మలయ చందనము.

గనేరియా అను నెగరోగమునకు కువారము.

పథ్యములేదు. పిల్లకాంతిలో పనిలేదు. ఎటువైపువైపునైనా, అను మూడు విధముల నెగరోగమును చూడు పూటలలో చూచును. స్త్రీల కుసుమ వ్యాధులకు కూడ ఇది రాక్షాధము.

బుడ్డి 1-కి జెల 2-4-0

1 చందనీ (మలయచందనమున కనుపానము) బెన్సు 8-0-0 1251

ఋతుబోధక

ఋతుకాల మున్నగు గర్భాశయ బోషధములను బోగొట్టి సంతానము నొసంగు చింతామణి. డ్రగ్స్ 2-0-0

వీ యూ వ ప్లెజర్

కాఫీ, టీ, కోకోలకు బదులు. మంచి సువాసన. గుణము గల ఆయుర్వేదయోగము. డ్రగ్స్ 0-12-9

గంధర్వపార్శవీ, రాయచోరం, (గోదావరి.)

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను పోగొట్టుటకుందు పేరెన్నిక గాంచినది. ధర 1-12-0 ఇండియా సిలోకొనందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు పుడతముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్.

నెం 144 ఫననవాడి బొంబాయి.

శివామత్రైలము

తలంటుకు మేలైనది. మెదటికి బలము. కండ్లరోగమును పోగొట్టును. జెల 6 బెన్సులు బుడ్డి రూ 1. మొత్తముగా కొనువారికి మంచి కమిషను. విశ్వనాథం సుబ్బరామచంద్ర ఆయుర్వేదోపధి భవనము, కోవూరు. (నెల్లూరుజిల్లా) (8175)

ఓరియంటల్

గవర్న

మెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1874 సం॥ స్థాపితము.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బొంబాయి.

మానేజరు:— ఆర్. సాటర్ ఫన్ బ్రూక్

ఫస్టును రూ 5,46,00,00 వైగానే యున్నది.

19 0-వ సంవత్సరము నందు

వరుంబడి 91,03,388-0-11

ఇప్పుడు జరుగు చున్న అమ్మా

రెన్యుల మొత్తము 15,44,24,596-11-3

మునుపటికంటె ఇప్పుడు పాలిసి

దార్లుకు జాస్తిగా పెల్లించిన

మొత్తము 6,50,00,000

ఈ కంపెనీ తరపున వనిచేయుటకు ఏజెంట్లు

కావలయును. వారు అనుభవ శాలురుగ నుండు

వలయును. ధరావత్తు పెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుడు.

672

Apply to:—

F. E. Vaid Esq, Branch Secretary
Oriental Assurance Building,
Post Box No. 8, Madras.

Big Shipments of all Sizes

OF

(2995)

Sofa Springs (English)

Received Regularly.

Immediate Deliveries Prices Lowest.

R. H. Vora & Co.

Lohar Chawl Bombay.

TELEGRAMS.

TELEPHONE.

"Railstores"

No. 5380.

అమూల్యగ్రంథములు (849)

- (1) అర్థశాస్త్రము జెల రూ 1-4-0; (2) స్వరాజ్య దర్పణము 0-8-0; (3) యుగంధరవిజయము(నవల) రూ 2-4-0
- (4) పద్మిని (నవల) 1-4-0; (5) రామకీర్తని జీవితము 0-8-0.

యం. ఆర్. కృష్ణారావు అండ్ కో, నెల్లూరు.

మొఖ్య గమనింపు.

యోగ్యతాపత్రములు 2942

- (1) నేను పేగుల సంబంధమైన వ్యాధిచే 7 సంవత్సరములనుండి బాధపడుచుంటిని. కాకే డుర్గా మెడికల్ హాల్ వారి లైకోజిక్ అనెడి స్పెషల్ బోషధమును సేవించిన తరువాత స్వస్థమయ్యెను.

ఉజ్జయిని } ఎల్. సి. కపూర్,
28-9-18 } లేట్ ప్రాఫెసర్

ప్రతిపక్షము!

బొంబాయి న్యూస్ పేపర్స్

స్వతంత్రము!!

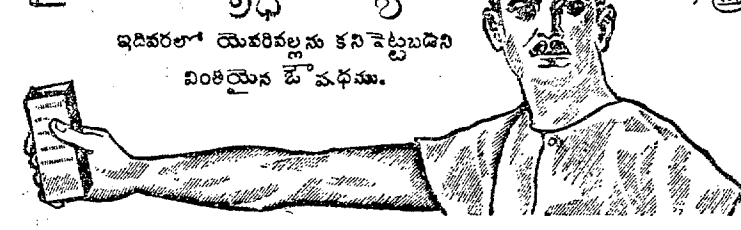
నెం. 40, 41, 42, రత్న బజారులో, బార్ని బస్, మద్రాసు.

చీరలు, రవికలలు, రంగులు, కంబళ్లు, రత్న కంబళ్లు, పరుపులు, తలగడలు, పట్టు, నూలు, ఉన్ని మొదలగు పావళ్లు, చిత్రాడలు, త్రేలగట్టు ఉయ్యలు, బొమ్మలు, పిత్తిలి బిళ్లకెట్లు, ఇతర వాటిలో నాలుగు రకములు, కోటు, వారములు, మొదలగు సూదిరీలు, స్త్రీలు ట్రంకులు, ఇంప ట్రంకులు, ఆఫీసు కుప్పయ్య వస్త్రములు, వైన వేసుకొను నవి మావద్ద అనేక గింపుకొను వైకము పెట్టల కాన్ వాసు కేసులు, బ్రీచింగులు అంగరత్నములు, ధోవతులు మొదలగునవి అనేకమాదరిలలో మా వద్ద లభింపజేయుచున్నవి. వాటియొక్క వివరములు తెలుపుటకు నిచటచోటు చాలదు. సిద్ధముగా స్టావలో నున్నవి.

సకల జనుల సౌకర్యము, వారియొక్క లాభమును యోచించి ఈ నూతన బ్రాంచీని తెరిచియున్నాము. బెంగళూరు, కంచి, కాశీ, మధుర, నేలం, మలబారు, అహమదాబాదు, బొంబాయి, కలకత్తా, పునా, కరాచి మొదలగు స్థలములనుండియు, మరియు హిందూజాతీయమందు యందు ఇంకను మరికొన్ని ఇతరస్థలములనుండియు వారి వారి అంతస్తుకు తగినట్లు వుపయోగించునున్న వెండి మొదలైన ప్రయోజనములలోనున్న వుపయోగించున తగిన సరఫరములు జరిపి రకములను రప్పించి, స్టావ చేసేయున్నాము. ధరన్న సరసముగా వుండును.

గుణము లేనియెడల వైకము వాపసు చేయబడును.

విరిలైన్ ధాతువృద్ధి లేవ్యాము

చురుకుదనము, నరములకు బలమును, మెదడునకు బలమును మొదలగువానిని వృద్ధిపఱచి నుఖ మిచ్చునది ఈ విరిలైన్ కదా, "కాచు జేవుడో" అని తలవతగినది. దీనిని ఉపయోగించినవారికి దీని నిజము తెలియవచ్చును. అనేక ఆంగ్లేయ స్త్రీలు, పురుషులచే వాడబడి, వారిలకు మంచి ఫలితము కలుగుచున్నది. 32 పూటలనుండి బుడ్డి 1-కి రూ 2-0. ఒక నెల ఔషధము (8 బుడ్లు) రూ 9-0-0. వైవిలాసము:— విరిలైన్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 377, హ్యాంట్ రోడ్, మద్రాసు.

ఓటో మోటార్స్ 28-కి
మీరు బహుటపోయి వచ్చినచోట చాలా బడలికయుండు సమయమునైనను వెండిండ్లు విందులు సకయులలో నైనను ఈ ఆటోను యుపయోగించిన మంచి కోలాపువ్వులు వాసనను యిచ్చి మనసుకు ఆనందమును ముఖమునకు కాంతి నిచ్చును.
రోబినియా తైలము
వేసవికాలములో ఉపయోగించుటకు వచ్చిన శీతములకు చలవయు సౌందర్యమును యిచ్చును. అనేక స్త్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతి కుటుంబములోన ఆవశ్యకము. ఎల్లచోట్లను విక్రయించబడును.
ఓటోమోటార్స్ ధర బుడ్డి 1-కి రూ 2, 1, 0.12-0, 0.8-0
రోబినియా తైలము ధర బుడ్డి 1-కి రూ 1.0-0
Shyam & Co, 6, Bander st, Madras. వి.యూం కంపెనీ, 6 బందరువిధి. మద్రాసు

ఆరోగ్యమార్గము
శ్రీ గాంధీ మహాత్మ ప్రణీతము
విషయసూచి:— మొదటిభాగము: 1 ఆరోగ్య మనగానేమి, 2 శరీరము, 3 గాలి, 4 నీరు, 5 ఆహారము, 6 ఆహార నియమము, 7 వ్యాయామము, 8 దుస్తులు, 9 సంభోగ నియమము.
రెండవభాగము:— అధ్యాయము: 1 వాయుచికిత్స 2 జలచికిత్స, 3 మట్టిచికిత్స, 4 జ్వరమునాని నివారణము, 5 మల బద్ధము, 6 జీర్ణావరోధములు, మొదలగునవి, 6 అంటురోగములు-మకూచికము, 7 ఇతర అంటురోగములు, 8 గర్భము-ప్రసవము, 9 శిశుపోషణము, 10 ప్రమాదములు, నీటి గండము, 11 కాలులు, బొబ్బలు, 12 పాముకాటు 13 తేలుకుట్టు మొదలైనవి, 14 ఉపసంహరణము.
ఆంధ్రీకరణము
గూడూరి రామచంద్రరావు గారిచే ప్రకటితము
అచ్చులో నున్నది
అతిశీఘ్రముగా వెలువడును.
వెల 0 8-0
ఇందుకల్ల వచ్చు లాభము దత్తమండలములలో కలవు విభాగములకు రాట్టులు- మగ్గములకును వినియోగించబడును. కలయువారు వెంటనే యీ దిగువదిరువామాకు వ్రాయవలెను. "నేనాసంఘము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా"

శుద్ధ స్వదేశి (3203)
చేతివస్త్రములలో తయారుచేయబడిన పలురకముల కాశ్మీరము ట్రీట్టు, ఒకనూటుకు కావలసినంతటిట్టు ధర అన్ని చార్జీలు కలసి రూ 14 అ. రెండు అజాలు స్టాంపు పంపిన వారికి కాంపిలులు పంపబడును. ఇంగ్లీషు లేక ఉరుకు, భాష లలో ఉత్తరములు వ్రాయవలెను.
CANAUD & Co.,
Srinagar, Kashmir.

శ్రీ మారుతీ మోటోహాలు
ప్రారంభదినము
మహారాజరాజశ్రీ మోతే నారాయణరావు జమీందారుగారిచే బెజవాడపురంబున శ్రీమారుతీ మోతేహాలు అనుపేరును నూతనముగా నిర్మింప బడిన నాటకశాలను బెజవాడ కాపురస్తులున్నా తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా నున్నటువ టిన్ని డిప్రీక్టుకోర్టు వకీలుగా నున్న మహారాజరాజశ్రీ సి. కొళందరెడ్డి బి. యె. గారిచే (23-10-21) ఆదివారము సాయంత్రము 4-30 గంటలకు తెరువ బడి రాత్రి 9-30 గంటలకు శ్రీ శీలారామాంజనేయనాటక సమాజమువారిచే ప్రహేళిక నాటకము ప్రదర్శింపబడును.

శ్రీ బాలగంగాధర తిలకుగారి
(647) సెక్యూరిటీ కేసు (1437)
న్యూరాజ్య ఉపన్యాసములు
ప్రతి 1-కి రూ 0.14-0.
పండిత మదన మోహన మాధవ
గారి జీవితము, వంజాబు అల్లరి
ప్రతి 1-కి రూ 0.8-0.
వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,
201, ఎస్టేట్ నెట్, కాన్పూరు. ఆ
కంటి అడ్రెసు:—వావిళ్ల, మద్రాస్.

సామిష్టప్రాచ్యదేశములు
గందరగోళనీతి కారణములు
బ్రిటిషువారి తటస్థభావము!
అసీ హెచ్చుపట్ల పార్లమెంటు సభ్యుడు ఇంగ్లాండులోని మార్నింగు పోస్టు పత్రిక కిటుల వ్రాసిరి-
ఇప్పటికే అనేక యుద్ధములు జరిగెను- అనేక సంఘటనలు జరిగెను. కాని ప్రస్తుత గందరగోళనీతికి కారణములైనట్టి యుద్ధము గాని సంధిగాని ఇప్పటికి జరిగి యుండలేదు. ప్రాచ్యదేశములలో యుద్ధము ముగియకప్పటికి మనకు (ఇంగ్లాండు) విరోధు లెక్కు యుండి లేకుండిరి. పరదేశ స్వాధీనములకు చేసికొని బ్రిటిషు విజయమునకు ఆసియా మైనరు ఉప్పొంగిపోయెను. అట్టి స్థితి నేడు గాన్పింపదు. మనరాజ్యాంగ వేర్తల కాగ్యములవలన మార్పు జేపడినస్థితిగతులకు చరిత్రకారుడు రెండు కారణములను పేర్కొ నును- ఆసియా మైనరులోని తురుష్కుల ప్రదేశములనుగాని త్రేసునుగాని స్వాధీనము చేసికొను నుద్దేశము తమకన్న టికిని లేదని లాయడు బార్ని గారు 5-1-1918 నాడు స్పష్టముగా వాదన ము జేసిరి. త్రేసు గ్రీకుల కొంగుబడిన- ఏనెలు 1919 లో బ్రిటి షునానల సహాయముతో గ్రీకులు స్మిర్నా చేరి ఆ ప్రదేశము నాక్రమించుకొనిరి. గ్రీకు సైనికులు అప్పుడే క్రొత్త భూభాగము పొంది నేనలో ప్రవేశించియుండిరి. నగరములలో రాజకార్యమున గాక, నిషేధింపబడిన మార్గముననే ఈ గ్రీకు సైనికులు వచ్చుచు బోవుచు నుండిరి. గ్రీకులపై తుపాకుల గుండ్లుపడిన- ఘోర వధలు జరిగెను.
రెండు కారణములు.

భారతదేశములోని యశాంతికాని, ముస్తఫాకేయూలు, బా తీయవాదుల విభిన్నభావము రెండు ముఖ్య కారణములుగలవు. లా యడు బార్ని గారు 1918 వ సంవత్సరమునందు వాదనముచేసిన ప్రకారముగాక ప్రతికూలముగా నుండుటచేతను గ్రీకులు స్మిర్నా ను ఆక్రమించుటచేతను, అశాంతి పెచ్చుపెరిగెను. గ్రీకుప్రధాన మంత్రి వెనిజెలాసు అధికారము నిగ్గెను. కాన్స్టెంటినుపా మరల సింహాసనము నధిష్టించెను. మన కార్యవిధానము మారునని యొకింత కాల మందరును తలంచిరి. స్మిర్నాను లాముడు బార్ని గారు వెనిజెలాసుకు బహుమానముగా నిచ్చివేసెనని వదంతి వ్యాపించెను. వెనిజెలాసు ఆశ్రయించి నందులకును లాయడు బా ర్నిగారి తనిని చేరదీసినందులకును పూజారి యిట్టివరమాయదగిన దియె- స్వయంసర్పయము, పాలకుల యుద్ధము, అను పాపపు నీతు లు వీరితల కెక్కినవి గావు. గ్రీకుప్రజాసామాన్యము కొంచెము తిరుగుబడెను- అయినను బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి యథావిధిగా సహాయము చేయుచుండెను. ఇంగ్లాండు విక్టోరి తటస్థభావమును ప్రకటించెనుట వాస్తవమే గాని గ్రీకునావల నడచు నపుడు గాని, నల్లసముద్రములోనికి గ్రీకులు వెళ్లకపుడు గాని, సముద్ర రేవులను వారు ధ్వంసము చేయునపుడు గాని, మనము వారికి అం డగనంటిమి. మనము యుద్ధసాధనగిని, ద్రవ్యమును గ్రీకులకు పంపు చుంటి మని తుర్కీయంతటను వార్తలు వ్యాపించెను. ప్రజలును అట్లే నమ్ముచున్నారు. మన ముసహాయము చేసిన దియు లేనిదియు నాకు నూఢిగ తెలియదు. యుద్ధసాధనగిని సమకూర్చు కాఖయందు ముఖ్యుడగు 25 వేసిలు జహరాఫ్ వైటు బిరుదమును, జి. ఓ. బిల్డిరుదమును, జి. ఏ. ఎం. జీబిరుద మును పొందెను. బ్రిటిషు బిరుదములు వచ్చెనుగాని బ్రిటిషు స్వభావము మాత్ర మితనియందు గాన్పింపదు. ఇతడు సామగ్రిని, ద్రవ్యమును, గ్రీకులకు నిస్సందేహముగా పంపెను. బ్రిటిషుప్రభుత్వ మువారు గ్రీకుకంపెనీలకు ప్రోత్సాహమొసంగిరి. ఈవిషయమై ప్రజలసభలో ప్రశ్న వచ్చినపుడు, యుద్ధముచేయు రెండు దేశముల తోను (గ్రీకు, తుర్కీ) వర్తకము జేయుట కధ్యంతరములేదని ప్రత్యుత్తరమువచ్చెను. ఇతరదేశములు తుర్కీకిటులనే ప్రోత్సా హమొసంగెనో లేదో తెలియదుగాని బ్రిటిషువారు మాత్రము గ్రీకు సేనలకు పదార్థములను, వార్తలను అందజేయుచుండిరి.
కపట స్నేహితులు

బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి కార్యముల వలన బ్రిటిషువారిని తమకు విరోధులని తురుష్కులను, తమకు కపటపు స్నేహి తులని గ్రీకులను భావించుచున్నారు. ఫలితమేమి? సారకం తమైన ప్రతేకము వీచుచున్నను. సామిష్టప్రాచ్య దేశ నందు బ్రిటిషు వర్తకము నశించెను. స్మిర్నా, సెలొనికా, కాన్స్టాంటినోపిలు చేవుల వద్ద వ్యాపారము ఆగెను. ఎక్క డబాచినను కల్లోలము, తగవులు. కాన్స్టాంటినోపిలులోనే గూరొపియను లభాసము మితి మిరియున్నది. తమ యధీనమున లేని పరిస్థితులను పరిశీలించి వానియందు మార్పుగలిగించుటకు

చల్లారాం గెయానుచందు

9, 10, 11, రత్తన్ బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

శ్రేష్ఠతమమైన రకముల పట్టు జవిల్లిదినములు. విధవిధ ఉడుపులు మున్నగువాటికి చాల వ్రసిద్ధికెక్కినది. పలు రకముల రంగులు గల జవిల్లిదినములు అమితముగా మా వద్ద స్థాకులో నున్నవి. న్యాయమైన ధరలు చొప్పున విక్రయించబడును. శ్రేష్ఠతనిషయమై మీకు మనస్ఫూర్తిగా తృప్తిని కలుగజేయును.

చల్లారాం గెయానుచందు

అర్థములచే అమర్చబడిన పాపు

9, 10, 11, రత్తన్ బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

హామిషనుగాని మిత్రమందలి వారు గాని యేమియుచేయ ముఖ్యము. మునుపటికిని, యిప్పటికిని భేద మెంతయోగలదు. కాన్యాంటికోపులు సగభాగమును స్కూటారిలో నధికభాగ మును పశురాను ప్రేమియైనవి. యూరొపుకును, ఆసియాకును కూడ కలసియుండుభాగమునదిక్కులేనివారు, నిస్సహాయులువేల కొలదియున్నారు. వీనికికోడువర్షములు, కఱపు ప్రారంభముగా నున్నవి.

ఈస్థితి మిక్కిలి యగవ్యాముగ నున్నది. మన విశేషరా బ్యాంకువిధానము మారిన యీస్థితి గూడ మారవచ్చును. కాని మన విశేష రాబ్యాంకువిధాన మంతయు లాయడు బ్యాంకింగ్ లెం త్రములవై నాధారపడియున్నది. మన శ్రేయమున కడ్డుపడి ప్యా రిసు సభయందు స్పష్టముగ గన్పించిన మూఢత్వమును మఱువ వచ్చునుగాని, బ్రిటిషునర్తకమును బ్రిటిషు ప్రతిష్ఠలు విచ్చిన్నము జేయ సమకట్టిన యుహంకారపూరిత మగు విధానమును మాత్రము తమించుటకు వీలుండదు. అధికారము, బలము నున్నపుడు ప్రయోగింపవలసిన సూత్రములను కొలికిమంది నై విరులలో నే మన మిప్పుడు ప్రాచ్యజేతములందు ప్రయోగించి అజేతములను మన స్వాధీనములో నుంచు కొంటిమి. కిరంగుల శక్తితోగూడిన దౌర్జన్యమునందు న్యాయము లేకపోవచ్చునుగాని పోతువాదము మాత్రము గలదు. ఆయు ధములు గుండునూరులైనపుడే యుద్ధమును గలుగును. తగిన ఫలితములు తరువాతగలుగును. మనకార్యములవలన విరోధులై నవారు సహాయమునకై తమదృష్టి మునుండి మరల్చివేసి మన మిత్రులవైపును, మన భద్రతలకు లగు బోల్చివిక్రమల వైపును మరల్చుచున్నారు.

ప్రవేశమున కనకాశము.

జనమునందుండి ప్రతిమూలము ఎటులమారినో తెనుగిట్టు బాటయ ప్రభుత్వమువారి కార్యముల వలననే కంకణవచ్చును. సామాన్యపరిస్థితులలో మన జేతనములు- నిష్పంధమున నుండినవారు- తుక్కిమండి విముక్తిపొందియుండిరి. ఇట్లుండినను, మనప్రభుత్వ తంత్రము లింకను ఉపద్రవకరముగనే యున్నవి. తురుష్కు వెల సాలయందు నిర్బంధితులైన బ్రిటిషు వారిని విడుదల చేయుట కంగీకరించుచు వెకిలసామి, లండను నగరమున నొక యెడంబడిక గావించుకొనెను. ఈసమాధానము వలన, బ్రిటిషు వారు మాత్రము తమ పారబాటును సవరించుకొనలేదు. ధైర్య వంతులగు తురుష్కులొకను మన యధీనమున నిర్బంధితులుగ నున్నారు. యుద్ధవిరామము తరువాత తురుష్కులనేకులు కాన్యాంటికోపిలులో వెలపెట్టబడి మార్కెట్లో నింకను రెండుగుం వత్సరములనుండి ఎట్టి విచారణ లేకయే బాధపడుచున్నారు. ఇది యను గాక, యుద్ధకాలమునందు బ్రిటిషు వాస్తవ్యులకు సహాయము చేసి ప్రసిద్ధిజేందిన ధర్మించే వంటి వారు గూడ విముక్తి జేందక యల్లాడుచున్నారు. ఈవిషయములనుగూర్చి యడిగి

నపుడు మనవారు తప్పిబ్బగు చుండురు.

ఈ లోపుగ యుద్ధము జరుగుచునే యుండును- గ్రీకులు అన్నివిధముల నేనలను బాటలను రైళ్ళను నిర్మించుకొను చున్నారు- భూగోళ, చరిత్ర, కాస్త్రములుతురుష్కులకు ఆధారములు. ఇది బాటర్లు యుద్ధమువంటిది గాదు- గ్రీకులు ఆంగ్లరా పట్టణమున ప్రవేశించుటను చప్పవచ్చును- ఒకవేళ ప్రవేశించినను యుద్ధమంతటితో ముగియవని తలంచుటకును వీలులేదు- గ్రీకులకు విజయము గలిగిన గ్రీకువార్తాపత్రికలకు తప్ప మరి యెవరికిని లాభముకలుగదు- గ్రీకునాశెముల విజయమాత్రము పడిపోవును- తాత్కాలికవిజయమునకే గ్రీకులు తమమనస్సులను ద్రవ్యమును అధికముగ గోల్పోవుచున్నారు- వారికి క్రైస్తవ్యము పుష్కలముగ నున్నట్లున్నది- ఎస్కిమో హిరు ప్రాంతములలో ధాన్యము పశువులు వీరిని కీతాకాలము లోకూడ సంతోషించును. యుద్ధము మరల జరుగులోపుగ ను భయంతును రాజీకుదుర్చుటకు ప్రయత్నములు జరుగుట యుత్తమము. ఇప్పటికే వినుగుజెందినదేశములు ఆంగ్లరించు లాగు ననే ఆనరతులను తయారుజేయవచ్చును- డిశుక ఉభయములను నవ్వుముల బొందుటకంటే ఏవోవిధముగ రాజీకంగీకరింపవచ్చును- కాని యిందులకు బ్రిటిషుమంత్రుల హృదయములందును, మన స్ఫులందును మార్పులుగలుగు యవసరము- బ్రిటిషువార్తాపత్రికలింకను కాన్యాంటికోపిలును గూర్చియే తలపెట్టలేదు. తుర్కీలో మనమానధనముల రెంటికిని నష్టముగలిగెను- మనకు రావలసిన యావాయును వచ్చుటలేదు- ఇట్లుండినను ఈదండుగలను గూర్చి ఒక్కరును తలపెట్టుకొనలేదు- బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారివై యెత్తిడి గలిగింపనంత కాలమును ఈనిరుపయోగమగు విధానమే యమలులో నుండును. కాన్యాంటికోపిలులోని యింగ్లీషువారిలో కొందరు తుర్కీపక్ష పాతులు. మరికొందరు గ్రీకుపక్షపాతులు- అంతియకాని నేను కలసికొనిన వారిలో నొక్కరైనను మనప్రభుత్వవిధానమును ఆమోదించినవాడు లేడు. ఈ విధానములన మన నిర్బంధితుల సీతి దుస్సుచా మైనది- మన పరపతికి, గౌరవమునకు కళంకము గలిగెను తుర్కీలోని వాతావరణమెల్ల మనకు ప్రతికూల మైనది.

బంకాంమానము

వైద్యవిద్య

ఆయురారోగ్యైక్యర్యములకు మార్గదర్శి అన్నిభాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

27, చీనాబజారు, మదరాసు.

స్వరాజ్యగ్రంథములు

(1) స్వరాజ్యగీతములు

జనసామాన్యమున కింపుగ నుండునట్లు వ్రాయబడినది. 0-3-0

(2) స్వరాజ్యచక్రము

(ప్రీతుల సరకాజేవి చాదురాజిగారి యువస్వాగము నుండి అనువాదితము) నిర్మల మగు శైలి 12 ప్రతులు. ధా 1-0-0

(3) హైందవస్వరాజ్యము

(మహాత్మాగాంధీ విరచితము) స్వచ్ఛమగు వాడుక తెలుగున భాగంభరమినుచుంతులయ చెడవండ తర్జునాచేయబడినది. 0-10-0

(4) స్వరాజ్యమేళరణ్యము

(సి.యస్. ఆంధ్రానుగారి అమూల్యవ్యాసములు తెలిగింప బడినవి) ఇందలి పదములు-ముఖముగాని పలుకులు గావు. 0-3-0

(5) సహాయనిరాకరణతత్వము

0-4-0

ఇండియా ఏజెంసీ బీరో, ట్రిప్లికేను, మదరాసు.

ఇకను శత్రుమర్కరలేదు.

(3189)

శ్రీ దక్షిణవల్లూరు, ఉయ్యూరు (యస్టేట్) సంస్థానాధి పతులచే పోషింపబడుచున్న నేటిపు చాక్టరు అబ్దుల్ అజీసు సాహెబుచే నుప్రసిద్ధముగా తయారుచేయబడి అనేకయోగ్య తాపత్రములు దడదిన మందుల వివరము:-

1. సిల్వరు పువ్వులకు- ఇది రాచపుండ్లు, మేనా రణములు, నుఖిరంబంధమైన రణములు, తుపాకిదెబ్బలు మానును. శరీరములో చిక్కుకున్న తుపాకిగుండ్లు, గాజు ముక్కలు, యినపముక్కలు వగైరాలు అపరేమనలేకనే బయటి తీయుటకు పనికివచ్చును. కత్తిపోట్లు వగైరాలున్న, గోరుచుట్టు, తామర, కణుపుజెడ్డు, గజ్జి, కర్పాజీ, మదమ నూలులవగైరాలు అమోఘముగా కరుదును. యానత్తు జీర జంతువులకు గాయములకు, జబ్బులకు పనికివచ్చును.

వెల తులం 1-కి రు 5-0-0.

ఒక కేసుకు పావుతులంమారు శరిపోవును.

2. సిల్వరు లోషను- ఇది నోటిపూత, కాలిన పుండ్లు, రక్తస్వాళములనుండి కాయున్న రక్తము నాపుటకున్న పుష్కయోగించును. గనేరియాను మాన్యుటలో దీనికి మించిన మంగు లేదని వాడుకవలన మీకే తెలియగలదు.

వెల ! అవున్న బుడ్డి రు 1-0-0.

3. హముకాటుకుమందు- బుడ్డి 1-కి రు 1.

4. కాభియాత్ సులేమా- ఇది యువాని కాస్త్రము ప్రకారముగా తయారుచేయబడినది. ఇది కండ్లు యెరుపు, నీరుకారుట, దురద, కండ్లకలక, యెండ చూడలేకుండుట మొదలైన యానత్తు కండ్ల జబ్బులకు వగైరాయుధము.

బుడ్డి 1-కి వెల రు 0-8-0.

5. కలరామోత్రలు- i. మాత్రలు 25 కల దబ్బీ 1-కి వెల రు 1-0-0. ii. తేజాబీధరాబ అవున్న సీసా రు 0-8-0. ఇది కలరా వగైరా యానత్తు విరోచనములు, వాంతులు వగైరాలకు అమోఘముగా పనిచేయును.

6. ప్యాపునొప్పి వగైరా యానత్తు నొప్పులకు మందు- వెల సీసా 1-కి రు 0-8-0.

వై సుదవారింపిన మందు లన్నియు బర్మా, చైనా దేశముల డాక్టరు పుంగీ అను ఒక మహామహానివలన కనిపెట్ట బడినవి.

ఇంకను వివరములు గోరువారు యాక్రింది చిరునామాకు వ్రాసిన బడయగలరు. వై సుదవారింపిన మందులు పుష్కయో గించువిధము, అనుసానములు నందు పంపునపుడు తెలుప బడును.

Abdul Aziz Sahib, Native Doctor

South Vallur and Vuyyur Estates Thota-Vallur, Kistna District

భారత స్వపరిపాలనము

మజుందారు గారి తీర్మానము

శ్రీ శాసనసభ సంపూర్ణ చర్చ

IV

కె. వి. ఎల్. ఆర్. తీర్మానములో సవరణ నుపపాదించుచు ఇట్లు పన్నుసించిరి:—

నా గౌరవనీయ స్నేహితుడు రా. బ. యదునాథ ముజుందారు గారి తీర్మానముపై నే నీకింది సవరణ నుపపాదించ గోరుచున్నాను:

“ఈ దేశమున కనీశాలములలో సంపూర్ణమైన యధినివేశ స్వరాజ్యస్వపరిపాలనము నిచ్చుట కీకింది విషయములలో సలహా నిచ్చుటకు భారత శాసన సభల రెంటిలోనుండియు సభ్యుల నొక సంఘమును నియమింప వలెనని రాజప్రతినిధిగారిని ఈసభ వారు గోరుచున్నారు.”

(ఎ) రాష్ట్రీయ కాఖల నన్నిటిని శాసన సభకు బాధ్యులైన మంత్రులలో గూడిన గవర్నరుగారి యధీనము జేయవలెను.

(బి) సైనిక, నాకా, రాజకీయ, విదేశ కాఖలు దప్ప మిగిలిన కేంద్ర ప్రభుత్వ కాఖలనన్నిటిని, శాసన సభకు బాధ్యులైన మంత్రులలో గూడిన రాజప్రతినిధిగారి వశము జేయవలెను. లేక కేంద్రప్రభుత్వకాఖలన్నిటిపై నైనను శాసన సభకు ఎక్కువ యధికార ముండవలయును.

దీని కీ సభ్యులలో నొకరు లేకు ప్రతిఘటనను జెలిపియున్నారు. అయినను యీ సభలో నెవ్వరును సంపూర్ణాధినివేశ స్వరాజ్యము భారతదేశమున కక్కర్లే లేదని గాని ఆదర్శముగాదనిగాని నమ్మని దలచెదను. విశేషసంఖ్యకు లగు భారతీయులు గూడ నిట్లేదలచుచున్నారు. ప్రస్తుత భారత దేశరాజకీయావస్థను జూచి ప్రతిభారతీయుడును జాలవేదన ననుభవించుచుండెను. మూగ వారని మనము జెప్పుకొనుచున్న సామాన్య ప్రజలందరను గూడ దేశమన్నిటని తెలిసికొనిరి. వారు తమకు త్వరలో సంపూర్ణ స్వరాజ్యముగావలయునని గూడ జెప్పుచున్నారు. భారత దేశపరిపాలనమునకు బాధ్యులైన రాజకీయ వేత్తలు ప్రజలలోనున్న స్వరాజ్యవాంఛను గుర్తింపక పోయిన యెడల నదిగొప్ప లోపము. ఆవాంఛ కొంద రనుకొనునట్లు, తపస్వీయముల వలనను ఆందోళనకారుల ప్రోత్సాహమువలనను జనించినది గాదు. అదియే నిజమగునెడల నాయకత్వము వహించి ఇంతటి తీవ్రతను దెచ్చిన నాయకులు అనామకులుగ ప్రజలచే ప్రోత్సితము బడు తెట్లు సంభవించును. వారినాయకత్వ మిపు డితిహాసగాథల లోని నాయకులాయెను. కొట్లకొలది ప్రజలు తమను స్వరాజ్యాదర్శమునకు నడిపింపగలరని నమ్మకము గల పాఠకులనే నమ్మి వారినే యనుసరించుచున్నారు. వారినమ్మకము సకారణమూ అకారణమూ యనువిషయము లేదు.

మా భారతీయులందరను అధినివేశముల స్వరాజ్యమువంటి స్వరాజ్యము కోరుచున్నారు. మాకేమైన అభిప్రాయభేద మున్నయెడల నది దానిని సంపాదించుమార్గమును, కాలమును గురించిమాత్రమే. కొంతమంది, స్వరాజ్యమును క్రమక్రమముగా బడయవలెననియు; పార్లమెంటరీ సంఘమువారు ఆవృద్ధవృద్ధుల వచ్చి పరీక్షించి అట్టిక్రమాభివృద్ధిని నిర్ణయించవలెననియు కోరుచుండిరి. విరోధానుసంగిగా మే నూత్రములకొరకు సంభవించెనో, ఏనూత్రములవలన చిన్న జాతులవారు తమ స్వాతంత్ర్యముల నిల్పుకొనుటకు వీలగునో, అట్టివే స్వతంత్ర నూత్రములు. ఆంగ్ల దేశముగూడ స్వతంత్ర రక్షణార్థము సంగ్రామమున ప్రవేశించెను. అట్టిదేశమిప్పుడు భారత దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము నీయ ననజాలదు. ఆంగ్ల దేశము దేనికొరకు ఘోరరణమున ప్రవేశించెనో, దానిని సంగ్రామాంతరము హిందూదేశమునకు గూడవర్తింప జేయుదురను నాశక్తియుల యాశలన్నియు నాశనము లొనర్చబడినవి. మేము ఆశలను జెట్టుకొంటిమి. అప్పుడప్పు డిట్టివేమని చెప్పినప్పుడు యడియాసలు విఫలములయ్యెను. ఎంత కాలములో సంపూర్ణ స్వరాజ్యము గావలయునను ప్రశ్నపైని భేదాభిప్రాయము గలదు గాన దానిని గురించి తరువాత ప్రసంగించెదను సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత పరిపాలనము క్రమక్రమముగా పార్లమెంటరీ సంఘమువారి నివేదిక ననుసరించి ఈ యబడునను ప్రకటన నాదేశముల మనములందు చాలనసంతృప్తియు, పరితాపమును గలిగించినది. ఈ విధానమువలన భారతీయులువారి దేశమును

పరిపాలించుట కనువర్తించుననియు, పార్లమెంటరీ సంఘమువారి పరీక్ష, బడిపిల్లలు తమపాతములను సరిగా నేర్చుకొనినారో లేదా? యని పరీక్ష జేయుటవలె నుండుననియు తెలియుటలేదా? స్వపరిపాలన కన్నుల మను వాదము దీనివలన తెలియజేయబడలేదా? పర్షియా, చలునా, ఆరేబియా, పోలండు, బాల్కన్ రాష్ట్రములును స్వపరిపాలన మొనర్చుకొనుచుండ భారతీయులు స్వపరిపాలన కన్నులూ? భారతదేశమున, జగద్విఖ్యాతులయినకవులూ గలరు. ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులూగలరు. పార్లమెంటుకార్యనిర్వాహక సంఘములో పనిజేసినవారలు గలరు. జాతీయమితి యందు ప్రతినిధులుగలరు. రాష్ట్రీయాధికారులు గలరు. అట్టి భారతదేశము తమకాతము పరిపాలించుకొనగల శక్తివంతులను తయారుజేయలేదా?

భారతీయులు స్వపరిపాలన కన్నులను నిందమోపబడి నపుడు వారికి చాల నాగ్రహము గలిగెను. వారు, తాము స్వతంత్రము గోల్పోయి ఇతరుల యధీనమున నుండుటచేతగదా ఇతరులు వారిసత్తువను పరీక్షజేయుట, తరువాత సంస్కరణములను దానము జేయుట సంభవించెనని దలచుచున్నారు. ఈ తీర్మానమునందుగూడ తక్షణ స్వరాజ్యము దప్పనేమియు భారతీయులను సంశ్చిత్తుల జేయజాలదనియు దీనిని తరువాత నెప్పుడో ఇచ్చెదమనుటవలన పాలకులకును పాలితులకుగూడ నపాయ కారియనియు అంగ్లేయు రాజనీతిజ్ఞులకు తెలుపవలెనని గోరుచున్నది. చరిత్రవిషయములను మనమునం దుంచుకొని భారతదేశమున ఇంకొక గొప్ప నిర్ణయము జేయకుండుటకు ప్రయత్నించవలయును. సమయము మించి పోకల్పార్థమే కార్యములు నిర్వర్తింపవలయును.

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములలోను కేంద్రప్రభుత్వములలోను ఇంతవరకు బాధ్యత యేమాన్రిములేదు. వానిలో నేమియు మంచివిషయము లేదు. మాంటాగూ గారు “బాధ్యతయే ప్రజానరంజక ప్రభుత్వమునకు ముఖ్యము” అని నుడిచిరి. ఇట్టి బాధ్యత భారత ప్రభుత్వములలో నెక్కడను గానినవి. అందుచేతనే ఈ ప్రభుత్వము ప్రజానరంజకముగలేదు. చాలచుండిట్టి ప్రభుత్వముతో సంబంధమును వదులకొనిరి. కొందఱు మాత్రము ప్రభుత్వమునకు దోడ్పడి మన ద్వారా ఆంగ్ల రాజనీతిజ్ఞులను దేశమునెడల వారినిభులను నిర్వర్తించునట్లుజేసి స్వరాజ్యమును త్వరలో పొందవలెననిదలచిరి. ప్రజల జాతీయ భావములు అభివృద్ధి జెందుచున్నవి. వానితో బాటు ఈ మధ్యప్రపాదించిన సంస్కరణములగూడ మార్గవలెన. 1915 సంవత్సరమున కీర్తిశేఖరై న గోపాలకృష్ణ గొల్లెగారి ప్రచారకీర్తయ 1916 సంవత్సరమున 19 మంది గౌరవసభ్యుల నివేదికయు 1919 సంవత్సరమున చాలతక్కువగ పరిగణింపబడిన. 1919 సంవత్సరమున జేసిన సంస్కరణములు 1921 సంవత్సరమున తక్కువగ పరిగణింపబడుచుండెను. తెలుసే బాధ్యతాయుత సంపూర్ణ రాష్ట్ర స్వపరిపాలనయు కేంద్ర ప్రభుత్వమున అధినివేశ రాజ్యములలోవలె సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత పరిపాలనయు నిచ్చినగాని సంశ్చిత్తుకొందరు. ఇదితక్షణము వీలుగాకపోయినచో, సైనిక, నాకా, రాజకీయ, విదేశకాఖల విషయములేప్పు మిగిలిన కాఖలలో కేంద్రప్రభుత్వమునైనను వెంటనే బాధ్యతాయుత పరిపాలన నేర్పరుపవలెను. వీనిని పరిష్కరించుపని నా సవరణయందు తెలిపి సంఘమువారికి వదలెదను. కొంతమంది సభ్యు లింకను ద్వంద్వపాలన ప్రాంతీయోనే యున్నట్లు ఈసభలో యుపన్యాసములవలన తెలియుచున్నది. వారు వెంటనే అన్ని కాఖల మీదను అధికారముగావలె ననుచున్నారు. దానిని వారు నిర్ణయింపగలరు. సంపూర్ణాధినివేశముల స్వరాజ్యము మన కెంత కాలములో నీయవలెనోగూడ వారే నిర్ణయించెదరు. చట్టసంబంధమైనప్రశ్నలనుగూడ వారే తీర్మానించెదరు. మంత్రులందరుకలసి పనిజేయుట, బాధ్యతవహించుట కేంద్ర, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములలో నెప్పుడు బాధ్యతాయుతపరిపాలనను నెలకొల్పవలసినది మొదలగు విషయములుగూడ వారే నిర్ణయించురు.

భారతీయులకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలన వెంటనే ఈయవలసిన అంగీకరణము ఆంగ్ల రాజనీతిజ్ఞులు గ్రహించురుగాక. లేక

గారు: “ఆంగ్ల రాజనీతిజ్ఞుల అత్యంత దురాశవలన ఆంగ్ల భారతదేశములకు మధ్యసంబంధము నడచి ఒకరితో నొకరు సంబంధము విడనాడుకొనవలసిన స్థితివచ్చును.” భారతీయులు నిరాశజేసికొని వైవిధ్యముగా ననుకొనవలసినస్థితిని రాకుండ నాంగ్ల రాజనీతిజ్ఞులొనర్చెదరు గాక.

గౌ. సర్ విలియం విన్సెంటు గారు:— అయ్యో! ఈసభ ఎప్పుడు తిరిగి కలసికొనవలెనని నిశ్చయించినో తెలుపగోరెదను. ఈగోజున సభచాలించి 29 వ తేదీ లోజున తిరిగి సమావేశమగుట మంచిది. ఇందుకు అధికారసభ్యులు ఈసభాసభిరము ప్రతిదినము లేకుక చేరిపనుల నొనర్చుకొన వలసియుండును ఇంత కాలమిక్కడ హుర్బుండుట మాకు చాలకష్టము.

డాక్టరు. హెచ్. ఎస్. గౌరుగారు:— లేవుమనల సమావేశము గావలయునని నేనుపపాదించుచున్నాను.

గౌ. సర్ విలియం విన్సెంటు గారు:— లేవు కార్యనిర్వాహకసభాసమావేశము జరుగును. ప్రభుత్వసభ్యులకు చాల పనులు గలవు. 26 తేదీని మఱల నీ విషయమై చర్చించుటకు ఏర్పాటుజేసెడి వాడనేగాని ఆగోజుదానిని గురించిచర్చించుటకు వీలుండదు. 27, 28 తేదీల అధికారసభ్యులకు నియమింపబడినవి. ఎవరైననుతమతీర్మానమువసంహరించుకొనినయెడలనప్పుడు దీనిని గురించి చర్చింపవచ్చును. లేకపోయినయెడల 29 తేదీన దీనిని గురించి చర్చించుదము.

అధ్యక్షులు:— ఈవిషయమును గురించి విచారించుటకు పూర్వము గౌరవనీయ సభ్యుల అభిప్రాయములు గమనింపవలయును. 29 తేదీని ఈతీర్మానమునుగురించి ఆగోజు పనియొక తరువాత చర్చింపవలెనా యనునది తేలవలయును.

గౌ. సర్ విలియం విన్సెంటు గారు:— 29 తేదీ కార్యక్రమమును నేనిప్పుడు తెలుపజాలను. నిబంధనలను బట్టి చట్టనిర్మాణములు ముందు చర్చింప బడవలయును.

అధ్యక్షులు:— 29 వ తేదీన ప్రభుత్వమువారి చట్టములకు సంబంధించినచర్చ జరిగితరువాత నిది విచారించబడుననువిషయము సభ్యులు గమనింపవలయును. బహుశ ఆదినముతోడనే ఈ సమావేశము ముగింపబడును.

జమ్నూ దాసు ద్వారక దాసు:— 29 తేదీని తప్పకనీవిషయము చర్చకు దెచ్చెదమని పూచీనీయనిది ఈసభ నాపుటకు వీలులేదు. హోము మెంబరుగార్లుజేసినగాని దీనినాపుటకువీలులేదు.

గౌ. సర్ విలియం విన్సెంటు గారు:— 29 వ తేదీనికార్యక్రమము నేనుగూడజెప్పుజాలను. కాని ఈసమావేశమునంజే ఈవిషయమునుగురించి చర్చించెదమని పూచీపడెదను.

జమ్నూ దాసు ద్వారక దాసుగారు:— హోము మెంబరుగారు ఈసమావేశముననే దీనిని గూర్చి చర్చించెదమని గాన 29 తేదీన మఱల తీర్మానము చర్చకు రావలెనని నే నుపపాదించుచున్నాను.

డాక్టరు హెచ్. ఎస్. గౌరుగారు:— నేను రేపే ఈ తీర్మానము చర్చకు రావలయునని ఉపపాదించుచున్నాను. అందుకు కారణములను తెలుపుచున్నాను. 29 తేదీన ప్రభుత్వమున ప్రభుత్వకార్యక్రమము జరుగవలెను. తరువాత మిగిలిన కాలమును ఈతీర్మానమునకు వినియోగించెదము. అది ఈ సమావేశమునకు చివరదినము. రేపు మనకు పనిలేదుగాన 10-30 గంట మొదలు 2-30 గంటలవరకునుండి ఈ తీర్మానమును గూర్చి చర్చించవచ్చును. ఈ తీర్మానము యొక్క ప్రాముఖ్యతను బట్టి హోము మెంబరుగారు దీని కొప్పుకొనెద రని దలచెదను.

అధ్యక్షులు:— ప్రభుత్వమున అధ్యక్షుని యనుమతియుండవలెను. సభవారు వారిప్రమువచ్చిన దినమున సమావేశము గావచ్చును గాని అధ్యక్షుని యనుమతిలేకపోయినచో నట్లు జేయజాలదు.

హోము మెంబరు గారి సమావేశములోనే ఈతీర్మానమును గురించి చర్చించెదమని జెప్పెనుగాని వారి సలహా కొప్పుకొనకుండుట బాగుగనుండదు.

నేను ఈ తీర్మానము పూర్తియగువరకు నుండెదను.

జాంబాయి ప్రతినిధిగారి ఉపపాదనమును నేనంగీకరించుచున్నాను. తిరిగి 29 వ తేదీని సమావేశమగును.

ఇది అంగీకరింపబడినది.

వేల్పురు:— కొప్పలిగోపాలరావుగారు 15 తేదీ శనివారం దయచేసి కొప్పలపిరంగంపై గావించిరి. సుమారు 1000 మంది ప్రజలు తిలకు మైదానము నలంకరించిరి. వారు ప్రస్తుత రాజ్యాంగవిధానమును గూర్చియు, దేశస్థితిని గూర్చియు గంభీరముగ నుపసవ్యసించిరి. స్త్రీలుగూడ చాలమంది సభకు విచ్చేసిరి.

కావలెను.

చేతినూలు వడుగులు

చెన్నపురియందు మగ్గములకు చేతినూలుతో తయారుచేసిన నం 10 నుండి 20 సంబరువరకు సమానమైన మంచివడుగులు చాలా కావలసి యున్నవి. మాదిరికి రెండువడుగులను మాత్రము వి. పి. గ పంపిన చూచి మొత్తముగ ఆర్డరు పంప బడును.

శుద్ధస్వదేశీవస్తు నిలయము,
6, తంబు శెట్టిపేథి మద్రాసు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1921-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 22వ తేది

శనివారము

త్వరితగతి

స్వపరిపాలనమును త్వరలో పొందవలెనని యాశ లిబరలు కక్షమువారికిని సయితము గల దనుటకు, డాక్టరు సర్వాధికారిగారు పాల్ మార్గ గెజట్టుపత్రికలో వ్రాసిన లేఖబట్టి కనుగొన వచ్చును. పది వత్సరములలోపల క్రస్తుత సంస్కరణ విధానమును మార్పుట కాలోచింప వలయు నని, హైందవ శాసనసభ వారితీవల తీర్మానించి యుండెడి. పదివత్సరముల కాలమువరకు వేచి యుండవలసినపని లేదనియు, నిరీక్షకలవరమునగాని మోహలా కల్లోలమునగాని సంస్కరణముల పునర్విమర్శనమున కడ్డుగ భావించగూడదనియు, సర్వాధికారిగారు కోరుచున్నారు. వేల్పు యువరాజు గారు హిందూ దేశమునకు వెడలినపుడు మంత్రు లిందుకు సుముఖులుగ నున్నారని తెలుపవలయు ననియు, బ్రిటీషు ప్రజలు యువరాజుగారి ద్వారా తమ సుహృద్భావమును జెలుపుట భావ్యమనియు, ఇందువలన వేల్పు యువరాజుగారు రాజకీయ విషయములలో నేతృత్వము వహించవలసిన నవసర ముండదనియు, లిబరలు కక్షమువారికి మాత్రము ప్రోత్సాహకరముగ నుండుననియు, సర్వాధికారి గారు తెలిపిరి. కాని, కేవల సుహృద్భావప్రకటన ములను, సంజేశములను నమ్ముకొని, దేశ మింకెంత కాలము గడు ప వలయు నని విరియుద్దేశమో తెలియకున్నది. రాజప్రకటనము లిదివరకు వెలువడియుండెను. పార్లమెంటుసభ వారి ప్రకటనము వెలువడెను. ఇంకొక ప్రకటనము కావలెనని ప్రజలు గోరుటలేదు. ప్రజలు సర్వరాజ్యసిద్ధి గోరుచున్నారు. క్రయావరహిత మగు సామభూతివాక్యములతో మాత్రము వారు సంతృప్తి జెందజాలరు. లిబరలుకక్షము వారు ప్రస్తుతస్థితితో సంతటియంతృప్తిజూపినను, కేవల వాగ్దానములతో సంతృప్తి జెందుచుందురు. వాగ్దానములు చెల్లకబోయిన, దేశము పిమ్మట నేమి జేయవలయునోయని యోచించరు. వెనుకటియను భవములనుండి సయితము వారు గుణపాఠమును గ్రహించుటలేదు. సత్వరస్వపరిపాలనా సంపాదనమును వారెంతగ వాంఛించినను, సాధనమార్గము తెలియకబోవుటచే లాభము గలుగకున్నది. ప్రజలకుమాత్రము సాధనమార్గము తెలిసి వచ్చినది. పదుల నాశ్రయింపక, స్వయంసామర్థ్య

ము మూలమున స్వపరిపాలనమును త్వరలో సంపాదించ వీలుగలదని, వారు గ్రహించి బనిచేయు చున్నారు. సంవత్సరాంతములోపల తమకోర్కె సిద్ధించునని వారు నమ్ముచున్నారు. ఆవిశ్వాసముతో వారెట్టికష్టములనయినను సంతసమున భరింపగల్గుచున్నారు. కాని, వారియభీష్టసిద్ధి దూరమయిన కొలదియు, కష్టపరంపరలను దాటుటకు వారికుత్సాహము దగ్గవచ్చును. మానవుడు సామాన్యముగ సుఖము నపేక్షించుచుండును. భారత దేశమునకు దుఃఖములేరి, సుఖము సంప్రాప్తించునను నమ్మకముతో స్వరాజ్యసిద్ధిని హైందవులు గోరుచున్నారు. సుఖప్రాప్తికై, తాత్కాలిక కష్టములను వారు లెక్కనేయుటలేదు. స్వరాజ్యముతో యిబ్బందులు దీరునని వారు భావించుచున్నారు. పంజాబు, కిలాఫాత్ సమస్యలును, అధినివేశ రాజ్యములందు భారతీయులు పడెడి యిబ్బందులును, ఇంకను ప్రజల కరాధీనతను పెంపొందించెడి పరిస్థితులును, స్వరాజ్యసిద్ధివలన తొలగిపోవునని వారు తలంచుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముని సంజేశమందుచే, వారికి అమృతప్రాయమయినది. మహాత్ముని సంజేశము త్వరలో సఫలముగావలసిన యావశ్యకతగలదు. లేనియెడల, దేశకష్టములింకను వృద్ధియగును. స్వరాజ్యసిద్ధి దూరమయిన కొలదియు, హిందూదేశమునకే గాక, మానవజాతి కంతకును నష్టముగలుగునని క్రస్తుత ప్రపంచ పరిస్థితులు తేటపరుచుచున్నవి. పునర్నిర్మాణ సమస్య పరిష్కారమగుటకు అభ్యంతరము గలుగునని జెలుపుచున్నది. భారతవర్షమునందన్ని ప్రాంతములవారును ప్రజాశయ సాఫల్యమునకు శక్తి పంచనలేక పాటుబడవలయును. ప్రజా సామాన్యమునకు సాధ్యమగు సంతవరకు ఇబ్బందులు గలుగకుండజూచుచు, వారి స్వపరిపాలనోత్సాహము క్రియారూపము దాల్చునటుల జేసిడి భారము నాముకులపై నిలచియున్నది. ఉత్సాహము బుచ్చదప్రాయముగ నుండునంతవరకు, అది త్వరలో సమసిపోవుట కవకాశము గలదు.

స్వపరిపాలనోద్యమమును కొనసాగించెడి బాధ్యతను ప్రజలు వహించుట యవసర మగుచున్నది. నాయకులనిర్బంధములు ప్రజలసంచలనమును అరికట్టజనదు. క్రస్తుతకద్ధిబట్టి, ఏసమయమునందే నాయకుని స్వేచ్ఛ తొలగించెదరో జెప్పవీలులేదు. ఇంతియగాక, స్వరాజ్యస్థాపనకు, ప్రజలు సుశిక్షితులైయుండుటగూడ యవసరము. ఇందుకు సాధనమేమి? భారతవర్షమునకు గ్రామమే పునాది. ప్రాచీనకాలమున క్రతిగ్రామమును స్వతంత్రము ననుభవించుచుండెను. గ్రామపంచాయతులన్ని వ్యవహారములను నిర్ణయించుచుండెను. పంచాయతులలో ప్రజలవిశ్వాసము చూరగొనిన వారు సభ్యులుగ నుండిరి. ప్రజలలో బెరిగెడి వివాదములను పరిష్కరించుటకును, వారియభ్యుదయమును కొనసాగించుటకును గ్రామపంచాయతులెంతయు నుపయోగకరముగ నుండెను. గ్రామములందు, ప్రజాస్వామ్యము సుస్థిరముగ నుండెను. రాజులుమారినను, సంగ్రామములు చెలరేగినను, గ్రామ పాలనమున కెట్టి యిబ్బంది గలుగక, అయ్యది స్వేచ్ఛగ కొనసాగుచుండెను. బ్రిటీషు పరిపాలనము ఆరంభమయినపిమ్మట గూడ, గ్రామ సంఘములు కొనసాగుచుండినటుల దృఢాంతములుగలవు. రానురాను, ఈ ప్రతిష్ఠాపనలు శిథిలముగాజొచ్చెను. గ్రామములనుండి, అన్ని యిక్కరలకును ప్రజలు కట్టణములకును, దూర ప్రదేశములకును బోవలసిన దురవస్థ వాటిల్లెను. గ్రామజీవనమును పునరుద్ధరించుటకు పిమ్మట తగిన

ప్రయత్నములు జరుగలేదు. విలేజ్ కోర్టులనియు, విలేజ్ పంచాయతులనియు స్థాపించబడు చున్నవిగాని, వానివలన లాభము గలుగుటలేదు. గ్రామజీవనమును సౌష్ఠవముగావించవలసిన బాధ్యత నాయకులపై నెంతయేనిగలదు. ఆ బాధ్యతను వారు నిర్వహించినకొలదియు, గ్రామములు సౌష్ఠవముగ నుండగలవు.

గ్రామప్రజలు శ్రద్ధవహించనది, నిరాకరణ కార్యక్రమము త్వరలో పూర్తియై స్వరాజ్యము సిద్ధించదు. విదేశీవస్త్ర బహిష్కారము సఫలమై స్వదేశీవస్త్రము పూర్తియగుటకు, గ్రామములు జేయగలిగినసహాయ మపరిమితము. నూలుదీయుటలోగాని, నేతనేయుటలోగాని, గ్రామము లనేకములందు అలవాటు అనుశ్రుతముగ వచ్చుచున్నది. కట్టణవాసములలో ముదిరిన నాజాతుతనము గ్రామములలోని కింకను బాగుగ వ్యాపింపలేదు. గ్రామప్రజలు తలపెట్టిరేని, స్వదేశోద్యమము నింకను జయప్రదముగ నిర్వహింపగలుగుదురు. వారికి తగినప్రోత్సాహము జేయవలసిన యావశ్యకత ఎంతయేనిగలదు. కనిపాటలు లేనివారికిందు మూలమున జీవనాధారము లభించును. కట్టుకొనుటకు బట్టలు సులభముగ దొరుకును. చేతినిండ కనియున్నపుడు, గ్రామజనుల యుత్సాహము క్రియారూపమున పరిణమించి, దార్జన్యమునకు చోటియకుండును. ఆవేశరూపమున సంతరింపకుండును. శాసనసభల బహిష్కారమునకు, గ్రామ ప్రజలెంతగ తోడ్పడిరో జూడవచ్చును. అనేక గ్రామముల నుండి ఒక్కోటయినను వచ్చియుండలేదు. ఖాళీపెట్టెలను తిరిగి కంఠవలసివచ్చెను. విద్యాధికులుండు కట్టణములందే, వోటులనిచ్చిన వారిసంఖ్య విశేషముగ నుండెను. విద్యాధికులు తామాచరింపవలసిన ధర్మములను తిన్నగ నిర్వహింప లేకబోయినటు తెల్లము. విద్యాప్రతిష్ఠాపన న్యాయస్థాన బహిష్కారమునందు, విద్యాధికులు వెనుకాడిరి. గ్రామ ప్రజలు జూపెడి చొరవను వీరు జూపజాలరయిరి. విజయవాడ కార్యక్రమము సఫలమగుటకు, గ్రామజనుల యుత్సాహమే ముఖ్యకారణము. గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యసిద్ధి వారిద్వారా గలుగునని విశ్వసించుచున్నాడు. అందుచే గ్రామ ప్రజలలో నెక్కుడు శ్రద్ధపర్చి, వారి స్వపరిపాలన సామర్థ్యము బహిర్గతమగునటుల కృషిసలుప నవసరము గలిగినది.

ఆంధ్ర దేశమునందక్కడక్కడనుండి గ్రామములలో పంచాయతులు నిర్మితమగు చున్నటుల శుభవార్తలే తెంచుచున్నవి. ఇవి విరివిగ స్థాపితమగుటకు గ్రామకాంగ్రెసు సంఘములు చురుకుగ బనిచేయవలయును. కాంగ్రెసు సంఘములు అనేక గ్రామములలో కలవుగాని, వానియంతట యవి కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును సఫలపరుచుటకు తగిన చర్యల నవలంబించుటలేదు. ఇతర భాగములనుండి వచ్చెడి ప్రచారకులపై మాత్ర మాధారపడియుండుట ప్రయోజనకరముగాదు. ప్రచారకు లుకన్యాసముల నీయకుండు, పలుతావుల నాటంకము గలుగుచున్నది. ఉపన్యాసములతో సంతగ నిమిత్తమును కనుపించుటలేదు. ప్రజలలో యుత్సాహాతిశయముగలదు. ఇక విజృంభింపవలసినది క్రియాశక్తి న్యాయస్థానముల బహిష్కారమును గ్రామస్థులే సఫలపరుపగలరు. గ్రామపంచాయతులు, ప్రజల తగవులను పరిష్కరించునేని, వారుకోర్టులకెక్కి ఇల్లు గుల్ల జేసికొన నవసరముండదు. లేనిపోనికక్షలు త్వరలో సంతరింపగలవు. ప్రజలలో నైకమత్యమందుచే పెంపొం

దును. ప్రస్తుతతరుణమున ప్రజలలో నైకమత్యము చెడకుండ జూచుట, అత్యంతవసరము. సహాయ నిరాకరణమునకు ప్రజలలో నన్యోన్యసహాయము ప్రబలుట ముఖ్యధారము. గ్రామపంచాయతుల మూలమున వివాదము లాయాగ్రామములందే పరిష్కారమగుచున్నచో, న్యాయస్థానముల బహిష్కారము త్వరలో సిద్ధించును. న్యాయవాదులు తమవృత్తిని మూనుకొనవలయునని అపు డెవరును బలవంత పెట్ట నవసరముండదు. ఈ పంచాయతులు గ్రామములందు జాతీయవిద్యన కొనసాగింపగలవు. ప్రజల ఆరోగ్యమును కాపాడగలవు. గ్రామమునకు సంబంధించిన అక్కరలనుతీర్చి, గ్రామజీవనమును సాక్షవ పరుచగలవు.

త్రాగుడును మాన్చి, గ్రామ పారిశుధ్యమును పెంపొందించుటకు, ప్రజలు గనుబటచుచున్న కార్యోత్సాహము కడు ప్రశంసార్హము. గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘములు తగిన చలనము జూపుచో, గాంధీమహాత్ముడును కాంగ్రెసుసభయు నిరూపించిన వివిధాంశములను నులభముగ నెఱవేర్చు వీలగును. గ్రామములు బనిచేయుచున్నచో, రాష్ట్రములు పనిచేయుగలవు. రాష్ట్రములు బనిచేసినా దేశమందంతటను చలనము గలుగును. హింసాత్పర్యతమునండి, కన్యాకుమారివరకు ఒక్కభావముతో ప్రజలు మెలగుచున్నయడల, స్వరాజ్యము దానియంతట యదియే సిద్ధించును. ప్రజల స్వపరిపాలనకై వెల్లడియగును. అధర్మమునకు చోటియక, అహింసను విడనాడక, సంకల్ప బలమువలననే ప్రజల యీష్టితము లీడరుటకు వీలుగలదని, భారతీయులు ప్రపంచమునకు నిదర్శన పూర్వకముగ జానగలుగుదురు. ప్రపంచ మిట్టి సందేశముకొరకు వేచియున్నది. సంగ్రామములు తొలగి, దుఃఖమంతరించుటకు, భారతీయు లవలంబించిన మార్గము శ్రేయస్కరమని, ప్రాచ్యపాశ్చాత్యఖండములకుదెలిసి రాగలదు. ప్రాపంచిక పునర్నిర్మాణమునకు మార్గము స్థిరపడును. ఆంధ్రదేశమునందు గ్రామప్రబోధముఇతరప్రాంతములకన్న సధికముగ గలదని తేటపడినది. హిందూదేశమోక్షము చేకూరుటకే, ఆంధ్రదేశము విశేషముగ తోడ్పడగలదని, గాంధీమహాత్ముడు ఆశ బెట్టుకొనియున్నాడు. ఆయాశ కనుగుణ్యముగ, ఆంధ్రదేశగ్రామములు కాంగ్రెసుకార్యక్రమమును త్వరితగతిన నిర్వహించి, ఇతర ప్రాంతములకు మార్గముజూపుట భవ్యము, డిసెంబరునెలలో దేశీయమహాసభ గూడునప్పటికే, స్వరాజ్యానందమునం దన్ని రాష్ట్రములవారును ఓలలాడుటకు, కరాత్పరు డనుగ్రహించు గాక!

తూర్పుఆఫ్రికా

తూర్పుఆఫ్రికాలోని భారతీయులను సంతృప్తి పరచుటకు, అక్కడి యధికారులుకొన్ని సంస్కరణములను సూచించినటుల, చదువరు తెలిగియుండురు. కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వములో నొక సభ్యుని, శాసనసభలో నలుగురు సభ్యులను నియమించుటకు, కెనియా ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించిరి. అంతియగాని, భారతీయులకు తెల్లవారితో బాటు సమానస్వత్వముల నిచ్చుటకు బూనలేదు. ఆసలు వ్యవహారమును మరిష్కరింపకుండ, విశేషోపయోగము లేని సంస్కరణములను బ్రవేశ

పెట్టుటచే, భారతీయులస్థితి చక్కబడనేరదు. అందుచే ప్రధానసమస్య పరిష్కార మగువరకు, వై సంస్కరణములగూర్చి తమ యభిప్రాయము దెలుపుటకు, తూర్పుఆఫ్రికా హైందవసంఘము వారు నిరాకరించి, ఆత్మశౌరవమునునిలుపుకొనిరి. భారతీయుల స్థితినిగూర్చి కనుగొనుటకు, ఆంధ్రానుగారు తూర్పు ఆఫ్రికా కు వెడలియున్నారు. భారతీయులు వారికి మనఃపూర్వకమగు స్వాతంత్ర్యమునిగిరి. మొంబాసా, నైరోబీనగరములందు, భారతీయులు వారిని సముచితరీతి నెనుగొని శారవించిరి. వారికి విజ్ఞాపనల నర్పించిరి. శ్వేతజాతులతో బాటు తమకు సమానస్వాతంత్ర్యముండవలయునని, పట్టుదల గనుబటచిరి. తూర్పు ఆఫ్రికాలో కాంగ్రెసుసభ జరగనున్నది. అందుకు ఆంధ్రానుగారి సభ్యులుగ నుండవలయునని గోరి గాని, వారంగీకరింపరయిరి. కాంగ్రెసుసభలో తూర్పు ఆఫ్రికాభారతీయులు తమ నిశ్చయమును వెల్లడింపనున్నారు. మాతృదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము సిద్ధింపనంతవరకు, ఇతరభాగములలో నున్న భారతీయులకు స్వాతంత్ర్యము సిద్ధించునని దోచదు. వలసరాజ్యములలో విశేషముగ సమభవము సంపాదించిన ఆంధ్రానుగారుగూడ తుదకట్టి యభిప్రాయమునే తెలిపియుండిరి. భారతవర్షము స్వపరిపాలనను సంపాదించుటకు దృఢప్రయత్నములను నలుపుచున్నపుడు, వరదేశములలో నివసించే భారతీయులు మాతృదేశము తమకావత్వమయములందు తగినసహాయము జేయలేదని, కుందుట భవ్యముగాదు. హిందూదేశ సమస్య పరిష్కారమగునేని, భారతీయులస్థితి ఇతర దేశములలోగూడ చక్కబడననుటకు సందియములేదు. సామ్రాజ్యమునం దితరభాగములలో నివసించే భారతీయు లీసంగతిని గ్రహించి, మాతృదేశ ప్రయత్నముల తోడ్పడుచు, యోరిమితో తమధర్మమును నెఱవేర్చుట యవసరము.

కొలతలు : తూనికలు

1920-21 సంవత్సరముతో సంతమయ్యెడి మూడువత్సరముల నివేదిక వెలువడెను. 1920-21 సంవత్సరమున, కొలతలుతూనికలమూలమున ప్రభుత్వమునకు రు 24368-6-10 లురాబడి చేకూరెను. ఖర్చులు రు 23105-7-4 లయ్యెను. అసంతృప్తరం, మద్రాసు, చెంగల్పట్టు, కోయంబత్తూరు, రామనాథ మండలములలో, ఖర్చులురాబడినిమించును. ఈ మూడువత్సరములలో మొదటివత్సరమునందు కొలతల తూనికల విక్రయము చురుకుగ జరుగలేదు. ఆ విమ్మట, జరిగెను. మద్రాసు నగరమునందు, తూనికల విక్రయము మిగుల తక్కువగ నుండెను. గంజాము, విశాఖపట్టణము, మలబారు, నీలగిరులుజిల్లాలలోదప్ప మిగిలినజిల్లాలలో నెల్లస్టాంపింగు సిబ్బంది పనిజేయుచుండెను. స్టాంపు అయిన వస్తువులసంఖ్య గుంటూరు, అసంతృప్తరము, కడప, చెంగల్పట్టు, దక్షిణార్కాటు, తిరుచునావల్లి, దక్షిణకనడా జిల్లాలలో తగ్గుదలజూపెను. తక్కువ తూనికలుకొలతలకొరకు వైముడువత్సరములలో, చెన్నపట్టణపు పోలీసువారు 74 ప్రాసిక్యూషనులను నెలకొల్పిరి. వానిలో 67 టిలో శిక్షలు విధింపవడెను. సేలం తంజావూరు కోయంబత్తూరు జిల్లాలలోగూడ ప్రాసిక్యూషనులును శిక్షలును బలముగనుండెను. చిత్తూరు రామనాడు తిరునల్వేలి నీలగిరులలోగూడ శిక్షలను కొంతవరకు విధించినటుల దెలియుచున్నది.

ప్రథమాంధ్రరాష్ట్రీయ ఆదితైవ మహాజనసభ తరిగొప్పుల కృష్ణజిల్లా. — దుర్భరి సంఘటింపు బల శనివారము (22-10-20) అర్ధవర్తమానా ప్రత్యేక లగు బ్రాశ్రీ విలారి రామశాస్త్రిలు వారి యాధిపత్యమున మత సభయను, మరుసటి దినము (23-10-20) అమృతలూరు వాస్తవ్యులగు బ్రాశ్రీ విద్యానాథ నాగలింగం వెంకటేశ్వరశాస్త్రిలువారి యధ్యక్షత క్రింద సంఘసభయను జరుప నిశ్చయించిరి. కాన ఆదితైవ మహాజనులందరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు—గూడూరు వియ్యన్న కార్యదర్శి, తరిగొప్పుల శెడవాడనుండి బందరు వెళ్లు మార్గములొని రైలు స్టేషను.

మోపిడి వార్త:—విజయదశమి దినమున ఈశ్వరుని దేవాలయమున సభజరిగెను. శ్రీయంత ఇంద్రావతి కల్లెప్ప నాయుడుగారు—“మహాత్ముని పవిత్ర జీవితము, మహాత్ముడు బల్లారి యందొసగిన ఉపన్యాస సారాంశము”ను గురించి ఉపన్యసించిరి. తరువాత శ్రీమహాజను పోవునపుడు తోకమాన్య మహాత్ముల పటములను గొప్ప వేడుకలతో గొంపోయి అచట పూజలు చేసిరి. త్రయోదశి దినమున శ్రీగుప్ప సూర్యనారాయణ శర్మ గారు “సహాయ నిరాకరణమును గురించి ఉపన్యసించిరి. ప్రతి పటమున కొకరిని యెన్నుకొని గ్రామసంఘము యేర్పరుపబడెను.

వెదనిండ్రకొలను:—భీమవరం తాలూకా వెదనిండ్రకొలను గ్రామంలో యీసంవత్సరం విజయదశమి పండుగలోజూన శ్రీగౌరీశంకర పుస్తక భాండాగార సభ్యులచే శ్రీయంత మండలర్థి రామచంద్ర రావుగారి అధిపత్యమున నొకసభ కావించుడి యాభాండాగారమునకు అధ్యక్షుడుగ నున్న శ్రీహనుపరాజు వెంకటరాయపకాజుగారి మరణమునకు చింతిల్లుచువారి కుటుంబమునకు సానుభూతినికనుపరుస్తూ వారి స్థానే అధ్యక్షులుగా వారి కుమారులయిన శ్రీయంత హనుపరాజు సోమరాజుగారిని యేర్పరచుటకు నిర్ధారణ కాబడినది. తరువాత గోదావరిజిల్లా పరిషత్తు కాపురస్థులయిన శ్రీయద్గిరాల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిల వారితో తమరు మధుర శైలిని పద్యములను గురించి వుపన్యసించబడి అధ్యక్షుని అంత్యోపశ్వాసము తోను పండగములతోను సభ ముగింపు పడినది.

నందిగామ తాలూకా భీమవరం:— మద్రాసుమునకు 18 తారీఖున యాశ్వరప్రగడ, జగన్నాథరావుగారు దయచేసి విశేషవస్త్రుబహిష్కారమును గురించిన్ని మద్యపాన నిషేధమును గురించిని యుపన్యసించిరి. ప్రజలందరు యత్నాహముగా తమవిదేశబట్టలను తీసి పరకురామశ్రీతిచేసిరి. మద్యపాన నిషేధము పూర్తిగానున్న అన్ని జాతులవారు ను కులకట్టు ఏర్పరచుకొని త్రాగువారిని అసత్తు చేయునట్లుచేసిరి. కల్లుసారాకొట్టు పూర్తిగా మూలపడ్డవి. మానందిగామ తాలూకా మక్కిపేటఫిర్కాలో మద్రాసుము మండంజ వేసిన దనుట కెంతమాత్రమును సందియము లేదు.

మట్లపాలెం తూరుకేసు ఈ నెల 18 రేదిన నర్సా పురంలో కొంత విచారణజరిగి తిరిగి 2 వ సవంబరుకు వాయిదా వేయబడినది.

పికాపురం:—పికాపురము గ్రామములో యువజన సంఘమువారిచే గాంధీ నవరాత్రులు లోమిడి దినములు యాచించిన విశేషవస్త్రుముల నన్నిటిని యీనెల 12 వ రేదిన ఒక బహిరంగ సభలో దహనము గావించిరి. దహనముకు పూర్వము శ్రీయంత మల్యాల గోపాలరావుగారు స్వదేశవస్త్ర దారణముయొక్క యావశ్యకతను గూర్చియు, విశేషవస్త్ర దహనమువల్ల గలగు లాభములగూర్చియు సుమా లొకగంట వరకు వ్యావయరంజకముగ సర్వజనసమ్మతముగా నుపన్యసించిరి. మూడువేల యాభ్యుబలు విలువగల విశేషవస్త్రములు సుమారు మూడు గంటలసేపు దహింపబడినవి. విజయదశమి నాడు మద్రాసుములో ఘోషానంతరముండి శ్రీబా, పురుషులు, బాలురు ఖద్దరు బట్టలనే ధరించిన ప్రాయటకు చాల సంతసముగ నున్నది.—పురవాసి.

భారతదేశము నుండి విశేషములకు పంపబడు మనియార్ల గ్రంథ 5 షిల్లింగులకు గాని, అంతకుతక్కువ మొత్తమునకు గాని రు 1-7-0 ల వంతున కమిషను చార్జి చేయబడునని ఇండియా గెజెటులలో ప్రకటించబడినది.

మదరాస్ కార్యరేషను

సభ మరల నిన్నటిదినము సాయంత్రము సమావేశమయెను.

పీఠిల్లపాఠ్యులు ఎస్. వి. పి. సంఘమువారి స్వాగతములను స్వీకరించుచు భాగ్యశేష ఏర్పాటులు ప్రస్తుత మాపు చేయబడినవి.

ద్రెయినేజినిగూర్చి స్థాయిసంఘమువారి సిఫార్సును పురస్కరించుకొని రంగాచారిగారిట్లా నుడివిరి. పట్టిభండునుండి తమకు భవమున అప్పు ఈయవలయునని స్థాయిసంఘమువారు ప్రభుత్వమువారిని కోరిరి. ద్రెయినేజి పనిని పూర్తిజేయుటకు తొందరగ 150 లక్షలరూపాయలు కావలసియున్నవి. ఇందులో నూటికి నెగము కాకొప్పరేషను వారు భరింపవలయును. మిగిలిన దానిని ప్రభుత్వము వారు భరింపవలయును. కాకొప్పరేషనువారు భరింపవలసిన సామ్య ప్రజలనుండి అప్పుజేసిన సాధ్యముగాదు. ప్రభుత్వము నుండి అప్పుజేయవలెను. అందుచేతనే వైన జెప్పినట్లు స్థాయి సంఘమువారు నూచించిరి. ఇది అంగీకృతమయెను.

మ్యాక్ని కల్యాణముండి పచ్చయప్ప హోస్టలుకు బోవు గోడ్డును పచ్చయప్ప హోస్టలుగోడ్డు అని పిలుచుటకు నిశ్చయించబడినది.

రాయపురి, నెరంబూరు పీఠలయందు ప్రవేశపెట్టు నిద్యుష్టముల సంకతి ప్రభుత్వమువారి అంగీకారమునకు పంపబడినది.

యూనిటసు పూర్వము ఎలక్రికకుకంపెనీవారు పుచ్చుకొను మున్న చాట్టనే పుచ్చుకొనవలయును. ప్రస్తుతము ఎత్కనజేయబడిన రేటును తీసివేయవలయును. ప్రజలభిరపున కాకొప్పరేషను వారు కోరుచున్నా రని తీర్మానము అంగీకరించబడినది.

జనసమర్థమును తగ్గించుటకు కాకొప్పరేషనువారు కొన్ని ఇండ్లను కొనిరి. ఇందులో వినియోగింపబడని ఇండ్లను మొదట ఎవరునుండి కొనినో వారికి అమ్మవలయును. లేక ఇతరులకు వేలంజేసిన వేయవలెను. లేదా వసించుటకు అద్దెకయవలెను. అని పి. సి. పార్థసారథి నాయకుగారు తీర్మానము నుపపాదించిన వారాయణస్వామి చెట్టిగారు బలపరచిరి.

వ్యాపారావుగా రి తీర్మానమును అంగీకరించుచు వర్కున కమిటీవారికి తెలియజేయవలెననిరి.

వ్యాపారావుగారివారు అంగీకరించబడినది. విషయము వర్కున కమిటీవారికి తెలియజేయబడినది.

పీఠలయందు మలముతోగూడుకొన్న పాకీబండ్లు గంటల కొలది ఆరుచున్నవనియు అట్లులేకుండ జేయవలయునని వ్యాపారావుగారు తీర్మానము నుపపాదించిరి.

వారాయణస్వామి చెట్టిగారు దీనిని బలపరప, వర్కున కమిటీకి తెలియజేయబడినది.

ట్రీప్లి కే ను శ్మ కా న వాటి క దగ్గర స్నానము చేయుటకు తగిన చెలమును నియమించవలెననియు, శ్మ కాన వాటికు కొన్ని యభివృద్ధికరమగు ఏర్పాటులను జేయుటకొక చిన్న సంఘము నేర్పరపవలెననియు ఈ సంఘమువారు తమ నివేదికమును ఆరువారములలో పంపవలెననియు వ్యాపారావుగారు అందు తీర్మానముల నుపపాదించిరి.

రంగాచారిగారి సవరణలను జేయవలయునని కోరిరి.

ట్రీప్లి కే ను శ్మ కాన వాటికు బదులు ప్రస్తుతమందున్న శ్మ కాన వాటిక లవలయును. స్నానము చేయుటకు తగిన చెలమును అనుటకు బదులుగా స్నానము చేయుటకు చెలము అని ఉంచవలయుననియు, చిన్న సంఘమువారు బదులు హెల్తుకమిటీ అని ఉంచవలెననియు ట్రీప్లి కే ను శ్మ కానములకు బదులు శ్మ కానము లవలయుననియు ఆరువారములకు బదులు ఆరుమాసము లలో నివేదికను సమర్పించవలయుననిరి.

ఇవి అంగీకృతమయెను.

కొన్ని డివిజనులలో మరణసంఖ్య విస్తారముగ నున్నదనుటచే దీనినితగ్గించు ఏర్పాటులను జేయుటకును అసలు కారణమును కను గొనుటకును ఆరోగ్యాధికారియు, ఆరోగ్యసంఘాద్యక్షులను, ఆ డివిజను సభ్యులు నెలకు రెండుసార్లు ఆ డివిజనులను పరిక్షించవలయునని ఆరోగ్యదానాధికారిగారు తీర్మానము నుపపాదించి అంగీకృతమయెను.

బండ్లు మున్నగువి అపాయము లేకుండ బోవుటకు గోడ్డువాడ 16 గన్ను ఉటంకములన్నటిని తీసివేయుటకు నిశ్చయించబడినది.

కాని మదనగోపాలనాయకు, రంగాచారి గారు ఆక్షేపించుటచే ఒడిపోయెను.

మదరాస్ విశ్వవిద్యాలయము

సెనేటుసమావేశము

నిన్నటి సాయంత్రము 4.30 గంటలకు సెనేటు సమావేశము వైస్ చాన్సిలరు జే. శ్రీనివాసయ్యంగారి యధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయెను.

ప్రభుత్వమున సత్యమూర్తిగారు లేచి ఇట్లు ఆక్షేపించిరి గత మార్చిమాసపు సభ తాలూకు కార్యక్రమమున (మినిట్సు) తాము ఓటును తీసికొనవలయు నన్న సంకతియు, వైస్ చాన్సిలరు నిరాకరించిన సంకతియు జేర్చబడలేదు. అందుకే ఈ మినిట్సు సరిఅయినవి కాబాలను.

కాని రామని మినకాగారు బుద్ధిపూర్వకముగ చేయవలెనని చేయలేదనియు, పొరబాటు బడలేదనియు మామూలు పద్ధతినే యవలించి చేసితిమిగాన ఎట్టియాక్షేపణ లేకనే మినిట్సును అంగీకరించవలెననిరి.

అపుడు సత్యమూర్తిగారు తాము తప్పుక ఓటు తీసికొనవలెనని కోరిరి ననియు 'పోల్' అను మాటను ఉపయోగించుకొన్నను ఓటునుమాత్రము ఖండితముగ యడిగితి ననియు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఇంతటితో చర్చను చాలించెదన నెను.

సత్యమూర్తిగారి రింకటితో ఈ విషయమును విడిచిపెట్టిగాన మినిట్సును ఖాయపరచవలెనని రామలింగారెడ్డిగారు గోర అయ్యది యంగీకృతమయెను.

1920-21 పరీక్షనిధినుండి జరుగవలసిన వ్యయము అను కొన్న దానికంటె ఎక్కువగా అయినదిగాన (ఫీఫండ్) 1920-21 ఆర్థికప్రశ్నములో ఇతరపద్ధతులనుండి ఈ వ్యయమును భరించుటకు సిండికేటువారు సెనేటువారి యంగీకారమును బడయవలయుననిగార పి. పి. రామస్వామయ్యగారు సన్మతి నీయవలయునని తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఎక్కువ వ్యయమగుటకు లెగిన కారణములను జూపిరి. రామలింగారెడ్డిగారు తీర్మానమును అనువదింప అంగీకృతమయెను.

పరీక్షకు విద్యార్థులకుట్టు సామ్యముండి భరించవలసిన వ్యయము మదింపు చేయబడిన మొత్తమును దాటి పోవునని నెండికేటువారు తెలియజేయుచు 1921-22 ఆర్థిక ప్రశ్నమునుండి భరించుటకు సెంటువారి యనుమతిని గోరవలయుననిరి.

రామస్వామయ్యగారు ఎక్కువ వ్యయమగుటకు కారణము రిజస్ట్రారు కార్యాలయపు సిబ్బందికి వేతనముల నెక్కువ జేయుటయని తెలియజేసిరి. క్రొత్త ఆరుగురు గురువ్రాలను నియమించుటయు కొన్ని ఉద్యోగములు ఖాయముగ నేర్పడుటయు మున్నగు కారణములను తెలియజేసిరి. మదరాసులో జరుగబోవు ఇండియన్ సైన్సు కాంగ్రెసుకు 1000 రూప్యము నిచ్చుటకు సిండికేటు వారు నిశ్చయించిరి ఇందు చేసినటు వారంగీకరించవలయుననిరి.

డాక్టరు పి. ఎస్. శ్రీచంద్రశేఖరయ్యగారు బలపరచిరి. రంగస్వామయ్యగారుగూడన ల్లెయనిరి. తీర్మానము అంగీకారమయెను.

ఇండియా గవర్నమెంటువారిచ్చిన 65000 రూప్యముల రికరింగుగ్రాంటును, ఆర్థిక శాస్త్రవిద్యకును అరవనిఘంటు మున్నగువాటికి సరిపోవునట్లు పంచవలెనని కృష్ణస్వామయ్యగారు కోరిరి. రామనిమినకాగారు బలపరచిరి. కాని సత్యమూర్తిగారు అరవనిఘంటువును, 'ఎట్రెండింగ్, డిటోజెన్సిటీలు' అనుపదముల నెత్తివేయవలయునని సవరణజేసిరి.

అరవనిఘంటుకు సంఘమువారు తృప్తికరముగ ఎంతమాత్రము పని చేయుట లేదనియు వారికి చున్న సామ్య వృధాయనియు ఇట్లు పాడు జేయుటకంటె అపుటులేమనియు లేదా సమర్థతతో నివ్వహించు ఇంకొక సంఘము నేర్పరపవలయుననియు ఈపని మాడొడ్డలోపుగ నిర్వహించబడునని అయిన యభయమిచ్చిన జూలుననియు, ఇది యంగిక రిలీటులుమాత్రము నిఘంటువుకు ఖర్చుపెట్టి తక్కిన

అనుకూలముగనుండు కన్సర్వేన్సిపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టుటకు ఒక సంఘ నియమించబడినది. ఈవిషయమునుగూర్చి హెల్తుకమిటీవారు రాలూచించెదరు.

అందరు గ్రవుండు ద్రెయినేజిని ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రస్తుతము ప్రవృత్తుచున్న కోడ్లు ఆపని పూర్తి అయినతోడనే మర మత్తుజేసి ప్రజల రాకపోకలకు ఇబ్బంది లేకుండుటకు తక్షణమే బాగుచేయవలెనని తీర్మానము గావించబడి అది కొంతచర్చ అయిన పిదప ద్రెయినేజిపని అయిన వెంటనే అని లీతుగారు సవరణజేసిన పిదప ఆసవరణతో అంగీకృతమయెను.

సభ అంతటతో సమాప్తమయెను.

దానిని దక్షిణఇండియా భాషాభివృద్ధికిగూడ వ్యయపరచవలెననిరి. (సౌతుఇండియన్ లాంగ్వేజిస్).

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు సత్యమూర్తిగారి సవరణను బలపరచిరి.

నిఘంటు సంఘమువారిపని చాల తృప్తికరముగ నున్నదనియు మొత్తము సామ్యునంతనుఇచ్చిన ఇయ్యవలయును లేదా ఈపని అంతను ఎత్తిపెట్టవలయునని టి.వి. శేషగిరి అయ్యగారు రనిరి.

రా.బ. కే. రామ వాధయ్యగారు సవరణనుఆక్షేపించిరి. కే. వి. రంగస్వామిఅయ్యగారుగూడన సవరణ మంచిదిగాదనిరి.

ఈ అరవనిఘంటువు మనకు చరితార్థము నిచ్చునదిగాదు. ఇదేమనకు ముఖ్యమైనవిగాదు. అందుచే ఇది మహాఘనకార్యమని విశ్వవిద్యాలయమువారు ఉద్ఘోషవలసిన పనిలేదని అట్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు రనిరి.

ఇంతవరకు కార్యము ప్రారంభమైనపిదప గ్రాంటును ఆపుజేయుట సమంజసము కాదనిరి, తుదకు సత్యమూర్తిగారిసవరణతోనే చేయబడినది.

పిదప కొందరు సభ్యులు క్రొత్తకే ర్యుకొనబడిరి. క్యాండ్లో రాజగోపాలయ్యగారు, మనూరుగార్లు ఆర్ట్సు సెన్సు శాఖకును, హింగ్విస్ గారు వైద్యశాఖకును జేర్చుకొనబడిరి.

తదనంతరము కొందరు నిజ్జార్థులు టరంసెర్రి ఫి కెటులతో సంబంధము లేకుండ పరీక్షకు పోవుట కు తరచియోచడెను.

ఆర్థిక శాస్త్ర పండితులగు నియమించబడిన దొరస్వామయ్యగారికి ఆయన జీతములో 4 వంతు పించనక్రింద విశ్వవిద్యాలయమువారు మదరాసు ప్రభుత్వమువారి కీయవలెనని రామస్వామయ్య రుపపాదించ హడ్ నెకాగారు అనువదించిరి. అది అంగీకార మయెను.

మదరాసులో జరుగు నైన్సు కాంగ్రెసుకు 1000 రూప్యముల నీయవలయునని శేషఅయ్యగారు కోర కే. వి. రంగస్వామయ్యగారు బలపరప అంగీకృతమయెను.

'ర్యాల్టిటు అసేపదమునకు గినిసె' అనుపదమును జెనరుబయల్డ్లలో వాడవలయు నని చంద్రశేఖరయ్యగారు కోరిరి. అది అంగీకృతమయెను.

ఎం. బి. బి.ఎస్. ఎల్. ఎం. ఎస్. తరగతులయందు మిడ్ వై ఫరీ తరగతులయందు కొన్ని మార్పులను జేయుటకు నిశ్చయించబడినది.

విశ్వవిద్యాలయమున పరిశోధనకు బూనుకొను విద్యార్థులకు వేతనమియబడుసమయమున అట్టి విద్యార్థులు సిండికేటు వారితో ఒడంబడికను జేసికొనవలయును. తాము తృప్తికరముగ పనిజేయలేదని తోచినపుడుగాని అనుకొన్న కాలములోపుగానే తమపనిని చాలించుకొన్న తాము గ్రహించిన విద్యార్థి వేతనమును వాపసు చేయగలరమని ప్రాతరూలముగ నీయవలయును.

ఈ విద్యార్థులకు ప్రభుత్వమువారిచ్చు నెలపులు గాక గవర్నమెంటు ఉద్యోగుల కిచ్చు క్యాజువల్ రీవును గూడ పరికీయవలయు ననియు ఒక నెలనెలపు నిచ్చుటకును ఏర్పాటు జేయవలయునని డెకరేకా రుపపాదించ దీనిని సెనేటు వారు రంగీకరించిరి. మహిళా కళాశాలయందు సాధ్యమైనంత వరకు నుపాధ్యాయినులనే నియమించుటకు నిశ్చయించబడినది. విద్యార్థినులకు క్రీడాంగములను శరీరపరిశ్రమను ప్రవేశ పెట్టవలయుననిరి.

1 వ జూలై (1921) నుండి ఎకనామిక్సు రీడర్లుగ నున్న లోకనాథం వైద్యనాథంగార్లు నెల 1కి 160,140 రూప్యములను బడయుటకు తీర్మానించబడినది.

కొన్ని విషయములను (సబ్ జెక్టును) క్రొత్త కళాశాలలో పెట్టుటకును వానిని విశ్వవిద్యాలయమువారు రంగీకరించుటకు ఏర్పాటులు జరిగినవి.

ఇంటర్మీడియేటు, బి. ఎ, డిగ్రీ బి. ఏ. (ఆనర్సు) (ఫిలి) మిసరీ ఆనర్సు పరీక్షలు సాలుకు రెండుసార్లులు జరుగవలయునని పి. పి. రామస్వామయ్యగారు రుపపాదించిరి. జీవిస్ గారు ఆమోదించిరి.

బి. ఏ. డిగ్రీపరీక్షగూడా రెండుసార్లు జరుగవలెనని సవరణజేసిరి. అట్లాడి కృష్ణస్వామిగారు బలపరచిరి.

తుదకు సవరణను అయ్యంగా రుపపాదించుకొనిరి.

ఎల్. టి. పరీక్షలుగూడ రెండుసార్లు జరుపుటకు నిశ్చయించిరి.

రామస్వామయ్యగారు మొదటి తీర్మానము అంగీకృతమయెను.

సభ మరల నేడు 8.30 గంటలకు జరుగును.

దుర్గతినామ సం॥రం ఆశ్వీజ బ॥ ౬, శనివారము

ఎప్పుడు స్వరాజ్యము?

- క. ఎప్పుడు వచ్చు స్వరాజ్యం
బెప్పుడు వచ్చునను చెందఁకెందరా యడుగన్.
- జోష్పాదునాకొ చప్పున నది
యుప్పునుననుండి గాలి కుడి పడినదై.
- క. సర్వమును విడిచి కొలిచిన
సర్వేశ్వరు డెట్టులట్లు స్వరాజ్యపదం
బుచ్చి గనబడెను బాహ్యం
తల్వలన రూపము క్రి ధామంబగుచున్.
- క. చేయలే కృషినిరంతర
మాచూగం బనక యభివృద్ధిబునకై
పోయలే తపసుధారన
నీయలేం దుదకుఁ బ్రాణమేని స్థితియున్.
- క. కలియుగమున సంఘంబున
కలదందురు కత్తి, గాఁగలఁతల నెల్లన్
నిలుపాడి పొందువులును ము
సలిమానులుఁ గలసి మెలసి నలుపఁదగు గృహిన్.
- క. స్వాతంత్ర్యస్వరూపము
చేత మహాన్నత్యపదవి సిద్ధించు మహా
పాతకము. మధ్యపానము
చేత సభోగతనిమనసు చెందుదు మింకకొ
- క. కట్టుకడి సీమగుడ్డల
ముట్టుకుడి మత్తుద్రవ్యముల నెవ్వయఁ జే
పట్టుకుడి యాయుధములఁ
దిట్టుకుడి మిమ్ముఁగొట్టి తీట్టినకత్తున్
- క. కట్ట విడతనస్రము
కట్టుకు, మనసారెనోటికదకూడు పడం
గొట్టుకు పాపాత్ముడవై
కట్టుకు ముర్రతాడు కల్లికంకంబునకున్
- క. కాటకపుటాత్తు డెవ్వయి
కూటికి గుడ్డకును లేక గోనాడెడి యీ
పాటకపుటాపాలిటి
హాటకఁబుఁబు. రాట్టుమన నల్పంచే ?
- క. ఈరాటమున్న ద్రిప్పుడు
ఆరాటముఁ బొసి కందు రభిలషుభముల్.
కూరాటవికలపగిదిన్
పోరాటము లేలే! స్త్రీలు పురుషులు శకువుల్
- క. మును సన్నములు వడికిన
జను లిప్పుడు ముదుకపోగు సాగించుటకుం
గనరాదు చింత. మును చి
క్కిన కలి పున్న మను గనదే! గిరణపుబలుపున్.
- క. సన్నపువలువలు క్రొన్నెల
వెన్నెలనలె నెందో పట్టి జెదకనలయున్
బున్నునలే యెండవలెం
జెన్నగు నెల్లదల వెల్లచీటలు తఱచై.
- కం. బోధింతురు నయభయముల,
బాధింతురు చెఱల బెట్టి పలువగలమిమున్,
బోధింతు రహింసాపర
మోధన్యయటన్న పలుకుఁ బోనాడకుడే.
- కం. నట్టింటిపగ నుడి! చూ
వెట్టవలెన్ విమమసంధివేళల నేర్పల్.
నట్టింటిగొండ దగిలిన
పుట్టిమునింగెడును - ప్రాణములు వోయెడునున్.
- కం. ధర్మంబే జయము నిచ్చును
ధర్మంబే నీరియు సంపదయు నిచ్చు నికన్
ధర్మంబే మూల మంతకు
ధర్మ సర్వం ప్రతిష్ఠిత మైన వినమే.

స్వరాజ్యభిలాషి.

శ్రీ పరమస్తు చిన్నయ్యనూ

జీవితచరిత్రము.

ఆంధ్రదేశమునం దక్షరాస్య లగువారిలో బాలవ్యాకరణమును నీతిచంద్రికను జరుపనివా రుండు టరును. ఆపుస్తకము లను రచించిన పరమస్తు చిన్నయ్యనూరిగారి జీవితచరిత్రమును మునఁ జలువురు వివాదపడుచుండుటచే వాస్తవము వెల్లడించుట యుచితమని యిటఁ గొంత ప్రస్తావించుచున్నారము.

చిన్నయ్యనూరిగారి జన్మస్థానము చెంగల్పట్టణజిల్లాలోని శ్రీ వెంకటాచార్యులు. శ్రీరామానుజుల వారి జన్మస్థానము నిదియే. నూరిగారు చాత్రదక్షిణపురు. (అనగా సాతానివారు.) వీరి తండ్రిగారగు పరమస్తు వేంకటరంగయ్యగారు సంస్కృతాంధ్రగీతా విడభావలందు విశేషపాండిత్యము గలిగినవారు. ధర్మశాస్త్రము నందు విశేషానుభవము గలిగియుండిరి. వీరు, "ఈష్టిండియా" కంపెనీవారి పరిపాలనకాలమందుఁ జెన్నపురిలోని యున్నత న్యాయస్థానమున (Supreme High Court) నుండిన పండిత సభలో నొకసభ్యుఁడుగా నుండెడివారు. వీరే చిన్నయ్యనూరిగారికి బాల్యమున విద్యాబుద్ధులు గఱపినవారు.

చిన్నయ్యనూరిగారును దండ్రికి మించినకొడుకై యాంధ్రభాషయం దధికపాండిత్యము నలవరింపుకొని స్వపాండిత్య మహిమ నితిరులకుఁ జవిచూప గ్రంథములను రచింపనారంభించిరి. "వాణీదర్పణ" మనుపేర నొకముద్రాదాయకమును నెలకొల్పి ౧౮౮౩వసంవత్సరమున నీతిచంద్రికను బ్రథమముద్రణమొనరించిరి. బాలవ్యాకరణమును వారే రచించిరి. నూరిగారిపాండిత్యాతితయముం డెలుపు నొకచిన్నపుత్రాంత మిచటఁ బొందుపరచెదము:-

ఇపుడు రాజధానిక కాల (Presidency College) యనుపేరఁ జరఁగుచున్న యది యాకాలముమున నున్న రోపాతకాల (High school) యనుపేరనుండెడిది. అప్పటివిద్యార్థులకు (Proficient degree) యనునది యొకయుత్తమకత్యు. ఈ పాఠములు చెప్పట కాపాఠకాలలో నపుడెరువురు పండితులు (Head Master and Assistant Master) కావలసినవచ్చిరి. ఆపదవులకు శ్రీపురాణము హయగ్రీవశాస్త్రిగారికరును (వీరేమొట్టమొదట నాంధ్రమహాభాగవతమును ముద్రించినవారు) శ్రీపరమస్తు చిన్నయ్యనూరిగా నొకరు నభ్యర్థులుగా నుండిరి. అప్పుడు విశ్వవిద్యాలయకార్యదర్శిగానున్న ఆర్థుతునట్టదొరగారు (Mr. A. J. Arbuthnot) గొప్పపండితుల నిరువుర రావించి వీరిద్దఱుఁ బరీక్షించిరి. ఆపరీక్షలన చిన్నయ్యనూరిగారికి ముందటిపండిత్యపదవియు, హయగ్రీవశాస్త్రిగారికి దశ్యుశాసనపదవియు లభించిరి. అంతకుఁబూర్వము చిన్నయ్యనూరిగారికి "చిన్నయ్య"యనిమాత్రము పేరుండెను. విశ్వవిద్యాలయకార్యదర్శులు సీమనుండి "చిన్నయ్యనూరి"యనుపేరు చెక్కుబడినబంగారుకడియమును బెప్పించి పారితోషికముగా నొసంగిరి. నాడు నుండి "చిన్నయ్యనూరి"గా చిన్నయ్యవహారము ప్రబలినది. విద్యత్రాగోళితక మగుశాస్త్రిమున్నగు పదము వీరినామమునకుఁ జవరలేకుండుట బాగుగలేదని యుచితజ్ఞాడగు నాచిన్నయ్యనూరిగారిని నొనరించి యుండిరి.

ఇది ఇట్లుండఁ బ్రకృతిమున నున్నత న్యాయస్థానమున న్యాయాధిపతులలో నొక రగు శ్రీ. గౌ. న్యాయమూర్తి మూరస్వామిశాస్త్రిగారి పితామహులగు రంగనాథశాస్త్రిల వారాకాలమున "స్వామికాశాస్త్రి"గా న్యాయాధిపతులుగ నుండిరి. వీరికి సంస్కృతభాషయందే కాక శాస్త్రముల యందును, ౧౮౯౧ భావలందును బొండితియుండెను. వీరు నివసించుగృహమున కనతిమూరముననే హయగ్రీవశాస్త్రిగారినివాన మగుటందేసి వీరికి రంగనాథశాస్త్రిగారితో సధికపరిచయమును రంగనాథశాస్త్రిగారికి హయగ్రీవశాస్త్రియం సధికభాషిమానమును సంభవించినది. ఇట్టి యనుబంధములన శ్రీరంగనాథశాస్త్రిగారు హయగ్రీవశాస్త్రిగారి నెట్టులయనఁబ్రధానాధ్యాపకులుగానియ మింపవలయునను తలంపు గొనియుండిరి. ఒకనాడు హయగ్రీవ

శాస్త్రిగారితో "బ్రహ్మత్యమునకు నివేదించి నిాకుఁబ్రధానోపాధ్యాయత నిప్పించు"మని చెప్పఁగా హయగ్రీవశాస్త్రిగారుదానికి సమ్మతించక తమకంటే సధికపాండితి గలవారిగానే యాపద వికీఁ దగినవారని తెలిపి నూరిగారిపాండిత్యముఁ బ్రకటించుటకై రంగనాథశాస్త్రిగారికోరికనై నొకయాదివారమునాడు నూరిగారిని వెంటనికుకొని రంగనాథశాస్త్రిగారియింటి కేగిరి. మధ్యాహ్నము మగాడుగంటలకాలమునకు నూరిగారు రంగనాథశాస్త్రిగారికిరికనై నలంకారశాస్త్రవిషయమున నొకయూషన్యాసము గావింపనారంభించిరి. ఆయుషన్యాసభోగణీయున్నలగు రంగనాథశాస్త్రిగారి కంతవేళ యొకవో తెలియదయ్యె. పనికితైదిపము వెలిగించినది. ఉపన్యాసము జరుగుచునే యున్నది. వినువా రికి వినుగు పుట్టుకుండుటయేకాదు తినివితీరలేదు. భోజనసహాయ మని సూపకారునినివేదనముంబట్టి కాలాతిక్రమమును రంగనాథశాస్త్రిగారు గుర్తించిరి. సభామధ్యమున శ్రీ నూరిగారియెడలఁ దమ కిదివరకున్న యభిప్రాయమును వదలుకొంటి మని నెలవిచ్చి వాఁటిసభను శ్రీరంగనాథశాస్త్రిలవారు ముగించిరట. మతీయు నప్పటప్పట హయగ్రీవశాస్త్రిగారితోసాటు నూరిగారినిగూడఁ దరుయింటికి వచ్చుచుండఁ డని కోరఁరట.

చిన్నయ్యనూరిగారు తాము రచించిన నీతిచంద్రికను ౧౮౮౩ సంవత్సరమున స్వయముఁ బ్రథమముద్రణముఁ గావించిరి. పిదపఁ కారాద్యాంధ్రనిఘంటువు నొకదానిని ముత్యములం బోలు తమవేత్తివాలతో వ్రాయుట కారంభించిరి. రెండుసంపుటములు నింపిరి. కాని యది యింకను విశేషభాగము మిగిలియే యుండఁగా నే నూరిగారు ౧౮౮౧ వత్సరాంతమున వీరపున రాచకురుపు పుట్టి ౧౮౮౨ సంవత్సరారంభమున (దుందుభిసంవత్సరమున) నేఁబడియెదవయేటఁ జరచుపదము నొందిరి.

చిన్నయ్యనూరిగారికి మువ్వరు పుత్రులు జనించిరి. కాని వారెవ్వరికిని బురుషసంతతి లేకయే కాలధర్యము నొందిరి. రెండవకుమారునికి శ్రీరేకము రామానుజనూరిగారి కొమరిత నిచ్చి వివాహము మొనరించిరి. ఆమె కొకకూఁతురు పుట్టినది. ఆమె కొక మగచిన్నవాఁడు. ఈచిన్న వానితండ్రి కివిన్యాశక్త సైన్యరూగా నుండి చనిపోయెను.

నూరిగారు చనిపోవన్న పురుషులరెండవకుమారుని మారు గారగు రామానుజనూరిగారిని విల్చి తాము ప్రాంభించినఘంటువును బూరింపఁగోరిరి. వీరు దక్షులే కాని వీరికిగ్రంథమునుజూచుట కైన నవకాశము లభింపకుండుట భావాలనదురదృష్టము రామానుజనూరిగారాకాలమందు నార్మరూపాతకాలయందాంధ్రప్రభానోపాధ్యాయులుగా నుండెడివారు. వీర కాంగ్లభాషపాండిత్యముకల్గుటచే మదరాసురాజధానికవచ్చు Junior Civilian) ఇంట్లనుకొరలకు దేశభాష నెన్నుటకై ప్రభుత్వమువారిచే నియమితులైయుండిరి. చిన్నయ్యనూరిగారు గతించినపిదపవారియద్యోగమునే వీరికిచ్చిరి. పాఠశాల, దొరలకుఁ జరుపుచెప్పట యీరెంటికనే దినమంతయుఁ దీరికలేకపోయినది. ఈయన ౧౮౮౨ సంవత్సరము ఆక్టోబరు ౨౮ తేదీని చనిపోయిరి. ఆనయములోఁ తమ నెద్దకుమారుడును, కాకినాడలో నలుజడ్డి పని చేసినవారు నగు శ్రీరేకం మనవాళ్లయ్యగారి నీపనికి నియోగించిరి. వీరి రుభయభాషాపాండిత్యము కలవాఁడే కాని దానిని రాజకీయకార్యములయటంకముచేఁ బూర్తిచేయలేదు.

చిన్నయ్యనూరిగారి విషయము శ్రీరేకము రామానుజనూరిగారి పిమ్మట నాగ్మతీస్వామిలో నాంధ్రపండితులును జగద్వీరకీర్తులునునగు శ్రీనూన్ బహుజనపట్టిసీతారామాచార్యులుగారు శబ్దరత్నాకర మనునొకచిన్న నిఘంటువును శచించి, దానిని దేశభాషాగ్రంథప్రకటనసభవారికి ౧౯౦౦ రూపాయల కమ్మివేసిరి. ఆసభవా రధికధనబలులు కలవారగుటందేసి శబ్దరత్నాకర మచిరకాలముకిందటనే ప్రకటింపబడినది. ఇపుడు చిన్నయ్యనూరిగారి యనంతపూర్ణనిఘంటువు శ్రీ పితాపరము రాజాస్థానపుస్తక భండాగారమున నున్నది. మహావల్లయ్యగారు హైదరాబాదు మాసానదిప్రవాహములో ముగ్ధించిరట.

చిన్నయ్యనూరిగారి రెండవపుత్రునిబావమఱియు మఱి వాళ్లయ్యగారి తమ్ములును నగు శ్రీరేకం భాష్యకారులయ్యగారిని

చిన్నయ్యసూరిగారిచరిత్రముం బెలుపుడని మేమడుగగా నారు మాటలాడక క్షేత్రనివారయ్యచిన్నయ్యసూరిగారిపై గౌరవమునను నూమాట నన్యధాకరింపలేకయు శ్రమపడి ది. ౨౩ జనవరి ౧౯౨౦ సంవత్సరమున నెట్లో యొక వ్రాతీయమును భ్రమముద్రణ నీతిచంద్రికయు నిచ్చిరి. ఆ వ్రాతీయ యాధారముగా మేమిజీవిత చరిత్రముఁ బ్రకటించుచున్నాము. భావ్యకారులయ్యగారి వ్రాతీయమును నీతిచంద్రికయుఁ బరిష్కార్యస్థానమున భద్ర పఱుపఁబడినది. భావ్యకారులయ్యగారును మాకిది వ్రాసియిచ్చిన కొలదిగాళ్లకే ౭౮ సంవత్సరముల వయస్సునఁ బరమపదించిరి. వీరియాత్మకు శ్రయఃపతి కాంతిని ప్రసాదించుఁగాల!

[ఆం. సా. ప. నుండి.]

పిచ్చిపేలా!

(దుగ్గిరాల రాఘవచంద్రయ్య చౌదరి)

గీ! విందజాలిక శక్తిచే నలరునట్టి
యామినీయక్షుసుందరి యంధకార
సుందరుని గూడి జగ మెల్ల సొలయఁజేసి
అంతరిక్షమంచుంబున నతిఁడుఁ దాను
నొక్కరూపునను సుఖించుచుండఁ బ్రబలి

* * *
చారుచంద్రికాపాండురసౌధభూమి
హంసతూలికాత్పింబునఁడుఁ జేరి
జల్లగాలికొఱకు గవాక్షులు చెంతఁ
గూరుచుండి మొగమున మంగురులు వ్రాసి
అతిశయించి డాగురుమూలి లాడుచుండ
గతువపుంజాడ్కితో శ్రద్ధ కానరాని
చాతురి యెలర్ప గీతంబు సరసగతిని
జఙ్గియనాఁడెంద చక్కనిబొల యొకతే
ప్రపటగాంధర్వమనోరేణ పాడఁ జొచ్చె.

* * *
“అకట! యే మందు నీనిర్దయత్వ మేను?
ఇన్ని దినములు నన్ను హింసించ నీకుఁ
జెల్లునే వచ్చి కాగటఁ జేర్పరాదే?
భావవిస్తాడవు నీవు ప్రతిభ మీఱ
యూహసేయగా లేవొక్క యూర కిట్లు
నన్ను బాధింపఁగా బూనినాడె వంతె
గాక! నాప్రేమ నీ వెఱుంగనిదె చెప్పుమ!

* * *
గాలిలో లీన మాయ నా గాన మొందు
తూపు కలయట్టితిరుగాఁ దోచు కుండి
యంధకారమేలేను యామినీర
మణిని నభిలప్తకృతిని మే న్మృతవఁజేసిఁ
యోలలాడించె నీశ్వరలీలకరణి.

* * *
చల్లచల్లగ గాడ్పు రాసానె మేఘు
పంక్తులు క్రమముగా నభ్రపటల మెల్లఁ
గ్రమ్మింకంట చల్లనిగాలి వచ్చె
గురిసె నొకజల్లు; ప్రకృతితో సరసమాడ
సెంచె గాఁబోలుఁ దానును నీశ్వరుండు.

* * *
“హ! యిఁ కెల్లు దుఃఖంబు నే నావఁగలను!
తొలకరించెను గోరిక ల్బులకరించె
నయయొ వల్లభ! యింతటి యధికకోప
మీవు పూఁ జెల్లునె? హసింబుఁబోచ్చె
నీవియోగఁపు భోముచే నీభము
కోభద్రకైన నన్ను నీమిప్పుతాత
మెఱుపు నానుఁగవుంగిట మిట్టివడుచు”

* * *
మూర్ఖవోయి, నమ్మగ్గయు మూర్ఖతెలిసి
చూచునంతలోననె స్వరసుండు ప్రియుఁడు
గనులు చల్లగా మేనెల్ల నివిరి గంపమందఁ
గఁజుఁ బ్రీతితో నేతులఁ గనులుఁ
పల్కుచుండెను దుఃఖంబు తొలకుచుండ.

* * *
ముగ్ధపక్కట నీ విట్లు ముదము మీడి
దుఃఖముఁ గుందుచుండఁగ ద్రోహి నగుచు
నిన్ని నాకుట కిన్క వహించి నిన్ను
బాధపెట్టితి, నేనును బాధపడితి.

గంధ పరిచయము

ఈ క్రింద వివరింపబడిన గ్రంథములను విమర్శనార్థమై మా కార్యాలయమునకు పంపి క్రంధకర్తలకును ప్రకాశకులకు ను మా కృతజ్ఞతఁ బెల్పుచున్నాము.

నీతిధర్మము:— గ్రంధకర్త గాడిచెర్ల రిహసలోత్తమ రావు పంతులుగారు. [నం 24-27 ముకరు నల్లముత్తు వీధి మృతాసు.] ఈ చిన్ని పుస్తకము శ్రీ గాంధీమహాత్ముని గ్రంధమునకు ఆంధ్రీకరణము. గాంధీ మహాత్ముడు ఈచిన్న పుస్తకము నందు నీతియన నేమియో సూలభమగు పద్ధతులతో నిరూపించి యున్నాడు. దంధము అసత్యము దౌర్జన్యము నిండియున్న యీ ప్రకృతప్రపంచమును నీతి మూలమున సంస్కరించి పునః ప్రతిష్ఠింపబూనినవారిలో గాంధీ మహాత్ము డగ్రేసరుడును అసమానుడు నైయున్నాడు. ఆంధ్రీకరణకర్తలు వ్రాసికట్లుగా ఈపుస్తకము ప్రపంచమునందలి సమస్త మానవకోటి జీవితమునకు ఆధారములైన నీతిధర్మములను మూత్రిపాయముగా వివరించుచున్నదనుటలో నినుమంతయైనను సందియములేదు. ప్రపంచ స్వభావమును మారదర్శితో గనిపెట్టినవాడు మహాత్ముడు. గనుక ఈ-తన గ్రంధమును చదువువాని త్రికరణ శుద్ధి - ఈధర్మములను ఆచరణలో పెట్టుడని యందు నిర్దేశించుచున్నాడు. మూలగ్రంధమునకే మూలమును దీసిపోక-చక్కని యాంధ్రీకరణము - సూలభమగు పదజాలము కల్గి- ఆంధ్రానువాదమెంతయు రమణీయము నున్నది గ్రంధములు గ్రంధకర్తయొద్ద లభించును.

మామకోర్టులు. ప్రకా:— మిత్రమండలి గుంటూరు ఈ పుస్తకమునందు ప్రస్తుత మనకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునందు కోర్టుల వలన గలుగగల న్యాయ్యము హంతయాలేదని విమర్శింపఁబడినది. మహాత్మాగాంధీ-పండిట్ మోతీలాలు నెహ్రూ పండిట్ రాజేంద్రప్రసాదుగార్లు కోర్టులను గుఱించితమకు గల యనుభవములను న్యాయరూపమున నాంగ్లమున నిడివటకు వెల్లడించి యున్నారు. ఆన్యాయములే ఆంధ్రీకరించి ప్రకాశము ప్రస్తుత మీపుస్తకరూపమున బ్రకటించియున్నారు. గ్రంధముచిన్నదైనను గుణముక మిన్న. వలసిన ప్రకాశకులకు వ్రాయదగినను.

విజ్ఞానప్రచారిణీగ్రంథమాలా ప్రచురములు. (1) పురుష లక్షణము. (2) రత్నమాల:— పురుషుడనెట్టివాడో, ఏయేయుత్తమగుణములు నుత్తమస్వభావములు నతనికావల్యమునో ఎట్టిది పౌరుష మనిపించుకొనునో మున్నగు విషయములను గుఱించి యుపన్యాసరూపమున చర్చించునది మొదటిగ్రంధము. గ్రంధకర్త యీయవన్యాసమునందు చక్కనిపద్ధతులతో విషయవివేచన ముచేసి జీవయాత్రానిర్వహణమునకును లోకయాత్రానిర్వహణమునకును మార్గమును నిర్మించినాడు. గ్రంధరచనయును- గ్రంధ విషయమును ప్రస్తుతకాలమునకు అనుకూలములగు నున్నవి- రత్నమాలయందు సాంఘిక జీవనమున కవసరములగు నీతులనుబోధించు చిన్నిపద్ధతులు కలవు- గ్రంధములు విజ్ఞానప్రచారిణీ గ్రంథమాల (నల్లగొండ) వారియొద్దలభించును- వెలుగు (1) ఆ ౩ (2) 0-2-0

పల్నాడు గ్రంథాలయసంఘమువారి పడుగు ప్రకా:-
కార్యదర్శి పల్నాడు గ్రంథాలయసంఘము- గంగవరము- రెంటు చింతలపొట్టు- గుంటూరుజిల్లా- ఈపుస్తకమునందు స్వరాజ్యాత్మకములు లెక్కనిమాగ్ధములును జనసామాన్యమునకు బోధపడుట కనునగునట్లుగా- స్వరాజ్యగీతములు కూర్చుబడియున్నవి- పుస్తకము చిన్నదైనను స్వాతంత్ర్యసంపాదనమునకై సాయపడుటకై మిక్కిలి తోడ్పడగలదని నమ్మినము-

మృతుపాకరత్నావళి:— గ్రంధకర్త- ఓ- వై- కొర సామయ్యగారు ప్రకా:- పు- వీరన్న కెట్టిగారు- చాకలపేట

చేసినట్టి యవకృతికి శిక్ష నకట!
పొందినాడను కాంతంబుఁ బూను మింకఁ
గోపగింపకు నన్నునుఁ గూర్చిఁ జూడు
మెప్పు డిట్టి దారుణము! గావింపఁబోను.

* * *
కాంతనెమ్మొముదమ్మిని గ్రమ్మిన్నట్టి
దుఃఖపటలంబు తనయంత తొలగిపోవ
చారుదరహాసరేఖల సరసకాంతి
పొంగి యుట్టి తబ్బివచ్చుచు భారసీపోవ
తత్పరీరంభణములకుఁ దను వొసంగె.

* * *
“ముచ్చటగ ముద్దుగోన జేరవచ్చినపుడు
వలదువలదంచు వారిచి బాధపెట్టి
తేల యానాడు? ఇటుసేయఁ బోలు! నొక్కొక్క
ప్రేమ మేమయె నప్పు డో పిచ్చిపిల్ల!

వసంత లేఖలు

మిత్రరత్నమూ!
సత్యమేరికఁ గానలేనా! మిత్రుడా! దయాసత్య శోచములు బ్రాహ్మణునకు ముఖ్యధర్మము లని గ్రంధములలో నున్నదే కాని యాచరణమునందు సత్యము పూజ్యము. పూజ్యమనుట కిష్టపడవా? నూటికొకభాగ మున్నలాభమేమి? హరిశ్చంద్రుని వంటి సత్యమూర్తు తొకరిద్ద తాకసమునఁ జంద్రునివలె నున్న నేమి? వారి కెన్ని విశ్వామిత్రములు. కావునఁ బ్రపంచమునందు సత్యము కంటె నసత్యమే విజయము నొందుచున్నట్లు కానించుచున్నది. “సత్యంవద! ధర్మంచర! సత్యమేవ జయతి!” అను నార్యోక్తు లనుదినమును వినుచున్నాము కాని కనుచుండుట లేదు. పిశీలికము ప్రతిదినము మానవులు సంగ్రహించుకొనిన వస్తువుల సంగ్రహించి దొంగతనముచే జీవయాత్ర గడపుచున్నది. బ్రహ్మ సృష్టిచేయుఁడుములలో వారి పూర్వజన్మసృష్టి, వారి ప్రస్తుత జన్మపర్యవసానము తెలియకుండ సృష్టిచేయుచున్నాడు. దుర్మార్గుని ముందువెనుకల తెలియకుండ గుప్త మొనర్చి చేయుసృష్టిప్రక్రమకంటె బ్రహ్మసృష్టియందలిఁగుటములు నాకేవిధముగఁ జూచినను న్యాయమునవిగఁ దోచుటలేదు. కవి బ్రహ్మసృష్టించి నాశనమొనర్చు కార్యప్రపంచము కంటె బ్రహ్మ సృష్టించు సృష్టి యేవిధముగ మంచిది? కావునఁ పిశీలికము మొదలు బ్రహ్మవఱకును దినచర్య యసత్యము, దొంగతనము, మాయ, వీనితో నడుచుచున్నది. కావుననే సృష్టి సృష్టియేయని పెద్దల నిరి. సృష్టి మాయాసమన్వితమని నిర్ణయించిరి. త్రిమూర్తులను మాయకు లోబడక తీరక దిక్కులేక నటించి రని ప్రాచీనులు నిర్ణయించినప్పుడు మాయాసమన్విత మగునీ ప్రపంచమునందు దసత్యము కాక వేఱుండుట కవకాశమేలేదు. కంబలిలో నన్నియు వెండ్రుకలేయనిన నాశ్వర్యమేమి? శరీరమునందు మాంసాస్త్రీక్తములేయున్నవనిన నద్భుతమేమన్నది? పదార్థము లన్నియు నణువుల సమూహమనుటలో విశేషమేమన్నది? అట్లే యీమాయ సృష్టియంద సత్యమే యొక్కడఁ జూచినను గన్నట్లుచున్నదనుట సామాన్యోక్తియేకాని నూతన మేమియు లేదు.

పంచభూతములను జూడుము. ఆకాశ మనఁగా నేమియో తెలియదు. అది పదార్థము కాదు. కాని నీలవర్ణ సంయుతము ఎంతదూరముననున్నది? ఏమిది? అనునవి తెలియనివిషయములే. లేనివస్తువ యున్నట్లు లోకమును ప్రమింపఁజేయుచున్నది. ఇంక రెండవభూతము వాయువు. వాయువు కంటికగపడదు. లేదనుటకు పీలులేదు. త్వగింద్రియగోచరము. ప్రాణాధారము. కాని వాయువెట్టి పదార్థమో తెలియదు. అది చేయు మాయ లనంతములు. మూడవభూతము జలము కంటికగపడును. నీల్లవర్ణము తెలుపా? కాదు పాలవలెలేదు. నలుపా? కాదు సిరావలెలేదు. అంబురాశినిజూచిన నీలవర్ణముగ నుండును. చేతఁగొంచెము జలమెత్తిన నిర్మలస్పృటికమువలె నుండును. దీనిమర్మము లనంతము లని యెల్ల రెఱుంగుదురు. ఇట్లే యగ్నిప్రాణరక్షణము- లోక భక్షణము-నర్వవ్యాపకము - నదృశ్యము నగుదీని మాయలుకూడ విశేషమే. ఐదవభూతమగు సృష్టితత్త్వమునుగూర్చి యుపన్యసించు గ్రంధరాజము లడవికా! తెలివినిచ్చుచు యేస్వల్పభాగమో యున్నదనుకొనుచున్నాము కాని తెలిసినదేమి? సృష్టికాధార మైనపంచభూతములను భగవల్లక్షణముల వొక్కొక్కముద్రాను-ఈ పుస్తకమునందు శరీర సంరక్షణార్థమును ఓజస్తే జోష్యత్వాదు లలవడు మూలికలు ఓషధులు మున్నగువానితో మృత్యులు చేసికొను విధానములు వ్రాయఁబడియున్నవి. వలయు వారు ప్రకాశకులకు వ్రాసికొనవలయును. వెల ఆ 6.

భారత గృహములు:— గ్రంధకర్త డాక్టరు యు రామ రావుగారు. ప్రకా:- శ్రీ కృష్ణుడు బ్రదర్శు. ౩28 తంబుకెట్టి వీధి- మదరాసు. లేగిన గృహములలేక పట్టణవాసులు చాలవఱకు అనారోగ్యము పాలగుచుండుట తెలుచు ఈ కాలమున గావచ్చుచున్నది. గ్రంధకర్త గారు ఈలోపమును జనసామాన్యమునుండి యపవయించు నుద్దేశముతో భారతీయుల గృహములు మున్నగువానిని గుఱించి ఈ చిన్న పుస్తకమునందు చర్చించుచు ఆరోగ్యవిధానములను వ్రాసియున్నారు. శ్రీ జనసామాన్యమునకు బోధపడునట్లు లలితముగ నున్నది.

సాంకేతిక వార్తలు

అగ్రవేదికలను పరిశీలించుట: మైకోట్రా అగ్రవేదికలను పరిశీలించుట ఆగస్టు 29 వ తేదీన లేక నవంబరు 5 వ తేదీ కనిపారము జరుగును.

యూకుబు హుస్సేనుగారు:—నిన్న సాయంకాలము యూకుబు హుస్సేనుగారిని అగ్రవేదికలోని తెలియుచున్నది, వివరములు ముందు ప్రకటింపబడును.

ధన్వంతరి జయంత్యుత్సవము:—శ్రీ ధన్వంతరి జయంత్యుత్సవము ఆగస్టు 28 వ తేదీ ఆగ్నేయజ్యోతిషశాస్త్రము దేశీయమొదలు అమావాస్యవరకును అందరును ప్రతియింటను జరుపవలసిగదిగా, అఖిలభారత ఆయుర్వేద మహామండలి విద్యాపీఠమువారు కోరుచున్నారు.

చెఱుగుపంట:—పెద్దెంబరు మాసాంతమునకు చెన్నరాజధానిలో 115000 యెకరములలో చెరుకుపంట వేయబడెను. గతవత్సరముకన్న 25 లక్షలు యెక్కువైనది. మధ్యజిల్లాలో పంట యెక్కువైనది. దీనికి కారణము నాట్లకాలములో తెల్లంధర యెక్కువగ నుంటుండేనే. (ప్రచురణ సంఘము).

పరిపంట:—పెద్దెంబరు మాసాంతమునకు 7281000 యెకరములలో పరిపంట వేయబడెను. గతవత్సరముకన్న 9 లక్షలు యెక్కువైనది. మధ్యజిల్లాలో పంటయెక్కువగ నున్నది. వర్షముల దనుకు గురిపెను. దక్షిణదేశములో మొదట వర్షములు లేకపోవుటచే పంట తక్కువాయెను. (ప్రచురణ సంఘము).

చెన్నపురి ఆయుర్వేద ప్రచారకేంద్రము:—ఈసభ యాజమాన్యమున 24 వ తేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు జాబ్బితవును ఆచారపును వీధి 41 నెంబరు గృహమున ఆయుర్వేదాశ్రమములో అతిమాత్రవ్యాధిని గూర్చి చర్చజరుగును. వైద్యులందఱును రాబ్రాథితులు. ఆయుర్వేద భూషణ పండిత యం. దొరస్వామిఅయ్యంగారు అధ్యక్షులుగ నుండురు.

డి. బి. యల్. ఎ. గోవిందరావువయ్యగారు:—అనేకరాష్ట్రీయమిత్రవాద సంఘముల ఇష్టప్రకారము, దీనినెంబరు మాసములో అల్లహాబాదు నగరమందు సమావేశముగానున్న నాల్గవ యావద్భారత మిత్రవాదమహాసభయొక్క ఆహ్వాన సంఘమువారు డి. బి. యల్. ఎ. గోవింద రావువయ్యగారిని అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనిరి.

హనుమాన్ భీమకుటీర్:—ఆగస్టు 28 వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రము రాయపేట మైకోట్రా నెం 38 గృహమునందు ఎస్. ఆర్. రామస్వామిఅయ్యర్. బి. ఎ. ఎల్. టి. గారియధ్యక్షతక్రింద ప్రొఫెసర్. యర్రంసెట్టి లక్ష్మీరావుగారు శరీరవ్యాధ్యాచమముగూర్చి యువస్వస్థినిచెదరు. ఎల్లరు రాబ్రాథితులు.

జాతీయనిధి, పారిశ్రామిక సంఘము:—ఈసంఘ యాజమాన్యమున 24 వ తేదీయొన్న 26 వ తేదీయొన్న సభలు జరుగును. 24 వ తేదీన సాయంత్రము 5-15 గంటలకు మత్తాలపేట హైస్కూలులో యస్. సత్యమూర్తిగారు, సంఘపు ప్రస్తుతాధిపతి గూర్చియు, భావిశీలినిగూర్చియు, హిందూధియ లాజికలు హైస్కూలులో రాయబహదూర్ టి. రంగాచార్యులుగారు 26 వ తేదీ సాయంత్రము 4-45 గంటల కడవిషయమునుగూర్చియు సువస్థానితురు.

“వేదములు, మతము”:—ఆర్యమత సభవారితరపున ఈనెల 24 వ తేదీ సోమవారం సాయంకాలము 5-30 గంటలకు తిరువల్లికేణి గంగకామండపంవద్ద పురజనుల బహిరంగసభ జరుగును. శ్రీ ఉమామహేశ్వర పండితులవారు వేదములు మతము అను విషయమునుగూర్చి ఆంధ్రభాషలో రుపస్థానితురు. ప్రొఫెసర్ టి. సదాశివయ్యగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహింతురు. అందరును విచ్చేయ బ్రాథితులు.

పట్టభద్రులు ప్రారంభ వేదము:—మద్రాసు లో గుమాస్తాలుగా ప్రవేశించు పట్టభద్రులకు 50 రూపాయలు చొప్పునను, యితరవోట్ల 45 రూపాయలు చొప్పున వేతనమును ప్రారంభింపవచ్చునని ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించిరి. ఇదివరకు 35,

50 రూపాయలలోను 40, 55 రూపాయలలోను ప్రారంభించిన వారలకు సంవత్సరాంతమున 45½ యా 50½ యు ఈయబడును. (ప్రచురణ సంఘము).

పట్టభద్రుల నిర్మాణ సంఘము:—మద్రాసులోను చుట్టు ప్రక్కలనున్న వాసయోగ్యమగు గృహనిర్మాణములగూర్చి యోచించుటకు మాలనీగారి రిపోర్టుపై 18 మందిగల సంఘమొకటి యేర్పరచబడినది. అందు శ్రీ సి. మాలనీగారు, మద్రాసు కాంస్టేబులు ప్రధాని, ముగ్గురు, మద్రాసు వాణిజ్యసంఘ ప్రతినిధి యొకరును. యస్. వి. రెయిల్వే కంపెనీ ప్రతినిధియొక్కరును, యం. యస్. యం. రెయిల్వే కంపెనీ ప్రతినిధియొక్కరును మద్రాసు పోస్ట్టెలెగ్రాఫ్ ప్రతినిధియొక్కరును, మద్రాసు యెల్క్రిక్కు ట్రాంస్మిషన్ ప్రతినిధియొక్కరును, దక్షిణ యిండియా వాణిజ్యసంఘ ప్రతినిధియొక్కరును, మద్రాసు వర్తక సంఘ ప్రతినిధియు, చెంగల్పట్టు జిల్లాబోర్డు ప్రతినిధియు, సైదాపేట తాలూకాబోర్డు ప్రతినిధియు, యింపిరియలు బ్యాంక్ డెల్టాయం ల్యాంబుగారును భానుబహదూరు మహమ్మదు బజ్జల్లాసాహెబు బహదూరుగారును మేజరు ఏ. శ్రీ హెచ్. రెస్సెలుగారును సభ్యులుగ నుండురు మరి యిద్దరిని ప్రభుత్వమువారు నియమించెదరు. ఈ సభ్యులు మాలనీగారి రిపోర్టులో తెలిపిన విషయముల గూర్చి యాలోచించెదరు. (ప్రచురణ సంఘము)

మి అంతులు.

సమ్మె అంతరించుట.

ఇప్పటికి నాలుగైదు మాసములనుండియు జరుగుచున్న బక్కింగాము కర్నాటిక మిల్లుసమ్మె నిన్నటితో ముగిసినది. చాలమంది సమ్మెకారులు మిల్లులకు తమంతట తాము వెళ్లి పునః పనినియవలసిగదిగా కోరిరి. తమిళ బాధ కోర్వజాలక సమ్మెకారులు గురువారమునాడు సర్వకలకంఠ సాధారణసభలో మిల్లులకు మల పనికిపోవలసినదని చాలమంది తీర్మానించిరి. అట్లే నిన్న ఉదయము చాలమంది పనివారలు మిల్లులకు వెళ్లి పనినియవలసినదని కోరిరి. మిల్లుయజమానులు మూడునాలుగు వందలమందిని తీసికొని మిగిలిన వారిని నేడు రమ్మనిరి. సమ్మెకారులు మతులప్రకారం పనికి అంగీకరించిరి తెలియుచున్నది. చాలమంది సమ్మెకారులు గురువారం మధ్యాహ్నము మద్రాసు పెరిఫెరారికర్డకు సలహాకు వెళ్లిరి. రావుసాహెబు యం. సి. టి. ముత్తయ్యచెట్టిగారు పనికి వెళ్లుట మంచిదనియు, వారి కష్టములు సమస్యయ సంఘమువారు తుదిరైదరనియు, మిల్లు అధికారులు పనిలో మరల్ జేర్చుకొనినవారికి మూడువారములు కూలి నిచ్చెదరనియు జెప్పిరి. (డెయిలీ యెక్స్ ప్రెస్సు)

కన్నడదేశీయులకు గంగాధరరావు దేశపాండ్యాగారి సుదేశము.

నాశిత మన ఆంధ్రోజనమునకును నాసోదర కార్య నిర్వాహకులకును మాతన లేజున్న కలిగించునని నేను నమ్మెదను. స్వాధీన త్యాగం బాధలే యీ యుద్ధము జయమునకు ముఖ్యబలమును చేకూర్చునపు, తుదవరకు ఈపుద్గమమునందు కృషిసల్పుటకు తగిన దైర్ఘ్యము, ఉత్సాహము కన్నడ దేశము నకు గలదని నేనెఱుంగుదును. ధార్వాసు సోదరులు అపరిమిత దైర్ఘ్యమును స్వాధీనత్యాగమును గనుపరచి యిదివరకే మూడేడర్కకులుగ నున్నారు. ఆదైర్ఘ్యమునే ఆ మనోబలిమినే నాకును కలుగ జేయుటకు ఆపరాత్మరుని ప్రార్థించు చున్నాను. నాకు యితరకాలము జీవితము నొనగూర్చి నాపితమైన దేశమునకును తనకును నాభక్తి నగుపరచు నవకాళ మొసంగిన భగవంతుని యెంతయు కొనియాడుచున్నాను. మిక్కిలి పరిమర్శనైనవరంత దృఢ తాత్పర్యము గలవాడనై నాదేశమునకు నేవజేయుచుగది రాగలవని తలంచెదను. భారత మాత నాకు త్వరలోనే స్వేచ్ఛయొసంగు నట్లు దాస్యత్వమునుంచి ఆమె స్వేచ్ఛ అనుభవించులాగు మిరంద ర ప్రయత్నించునని నందు నమ్మకతో నున్నాను. లోకమాన్యుని ఉద్దేశ్యముల ననుసరించియు గాంధీ మహాత్ముని నేనినోద్యమము ననుసరించియు కన్నడదేశము వైకి తీసుకొని రాబడి స్వతంత్రతై ఆధారపడ నేర్పినది. ఈపోరాటమున కన్నడదేశము నకు భావ్యభివృద్ధి లభించునని తలంచెదను. ఈ ధర్మయుద్ధమున కన్నడదేశీయులు తమ యావచ్చుకొని వినియోగింపవలెనని కోరెదను. నన్ను యేయుపన్యాసమునకై శిక్షించిందో ఆయుపన్యాసమునందు మిగిలిన నాజీవితకాలమంతయు కన్నడదేశ సేవయందు

వినియోగించెదనని మున్నే చెప్పియుంటిని. ఇందు నిమిత్తమై తగిన బలిమి సంపాదించుటకై తపస్సుచేయు పవిత్రఫలము స్వేచ్ఛ ఏకాంతమును నాకు కలుగజేసిన భగవంతుని! కృతజ్ఞుడనై యున్నాను. నానిశ్చయమునకు జుకి రానని మాత్రము మనవి జేయుచున్నాను.

హిందీ మొదటి నాచకము

సిద్ధమైనది ఈ వాంఛుగా ఇదివఱకు ఆర్థరుల నిచ్చినవారికి వి. పి. ద్వారా పంపింపబడినది. ఇదివఱకు తెనుగులో ప్రకటింపబడిన హిందీ నాచకము లన్నిటికంటె నిది మెరుగుగా నున్నదని అనేకులు మెచ్చుకొనుచున్నారు. ఇదివఱకు ఆర్థరుల నిచ్చినవారుగాక ఇంకను వలయువారు వెంటనే వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును. బాలగీతవలె గాక ఇది కొలదిప్రతులుమాత్రమే ముద్రించుచుండుటవలన వలయువారు త్వరగా వ్రాసి తెప్పించుకొనుట మంచిది. వలసినచో ఇట్లు వ్రాయవలెను. మేనేజరు ఆంధ్రపత్రిక, మద్రాసు.

ఆంధ్రపత్రిక చందా ఏర్పాటులు

Table with 3 columns: Subscription Type, Amount, and Total. Rows include 1921 వ సం॥ మార్చి మొదటితేది నుండియును, దినపత్రిక సంవత్సర చందా రూ 24 0 0, and వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాను పంపబడెను.

సంవత్సరాది నించిక దినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు 1 0 0, దినపత్రిక సంవత్సరపు తక్కువ చందాదారులకు 1 4 0, వారపత్రిక చందాదారులకు ... 1 4 0, ఇతరులకు ... 2 0 0. ప్రస్తుతము పోస్టు రూల్స్ ప్రకారము 0-2-0 రిజిస్టరు చార్జి అధిక మగుచున్నది. మిరే ముందుగ మజియార్డకు పంపిన ఈ ఖర్చు తగ్గును. పి.పి.లు పంపినచో సాముమాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

తామర తయిలము

రాజారాణిగల డబ్బాలో ఉండును. వెల 0-6-0. తామర, తీట్లు; ఏనుగు గట్టి; దురద; ఉంగరములవంటి చుట్టు; రసికాయలు; తెండ్రుక లూడిపోవుట మొదలగు చర్మకోగములకు నాశనము చేయగలదు. ఆదేశవిధానంబడి యున్న తామర నాలుగైదు సార్లు రాచినతోడనే పోయిన దని తలచుండి వ్రాసియున్నాడు. నిదురపట్టుక బలబల బలబలమందు ఆర్థక కళానికై నమరద్దు గుర్తులు:—దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, బాడ్జులు రసికాయలు, తెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేటి శరీరమంటట వ్యాధిని బిచ్చిని కలపిర్చుననీ, శిశిత్వ:—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చిర్రమున జంపి స్థితిలోనికి తెచ్చుట ఆయుయున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము:—1. మందు లోచర్మములోనికి పోయెను. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురుగుల తిరిగి పుట్టుటందే జేయవలయును. అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నుద్దాను

దంత చూర్ణము

వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0 12-కి రూ 1-4-0 ఈ దంతచూర్ణముతో కండ్లతోముటలవల గట్టికడుగు ఉగ్రశంఖంబి రక్తము కారకుండును. నోట దర్దంధము లేక యుండును. ముక్కు నుత్తమునకై తెల్లగా ఉండును. అనేకులవల్ల శరీరోష్ణానందుకై ఉడుచుచున్నది. అమృతాంజనంబిపో, ి, తులసి పొంతు మద్రాసు

పల్నాడు గోరక్షకనిధి

దేశభక్తులారా! పల్నాటి సీమయందు శాలుగు వస్త్రములనుండి ప్రాముఖ్యతను పొందిన జనులు పీడింపబడుచుండిరి. ఆటవికాద్యోగియులు పెట్టు దున్నగు నిష్పంధములకు ప్రజలు సహించజాలక గజేంద్రుని కైవడి మొరలు తెట్టుచుండ సహాయ నిరాకరణ దాడులపై మహాత్మునిచే నొసంగబడిన రాట్న చక్రంబను సుదర్శనముచే పోషింపబడుచుండిరి. కాని రయితులు పశువుల నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారిచే విధింపబడు కాంపౌండు ఫీజులు యిచ్చుటకు వారిచేతిలో గుడ్డిగవ్వయను లేనందునను గణాదాతలు లేనందునను చెల్లించలేక తద్విముక్తికై తమకు గల నిష్పంధంబున గోధనమును దేశరక్షణార్థము అర్పించిరి. కాంపౌండు ఫీజులు దుర్భరమగుటకు ఒక గొల్లవానికి 700 గొల్లలు సేకలు విషయముయ ను 1500 జరిమానా విధింపబడినది. ఈ సామ్యము క్షేమించుటకుగానూ, ఆ రయితుకు వున్న ఆస్తిని గొల్లలను, అవి మేమెవ పాఠశాల భాగమును విక్రయించినను చాలదు. ఈ కహితుకు శరణ్యమెయ్యని! కాన, ప్రజలు ఇట్టి పన్నులు వేయుట చెల్లించజాలమని ఖండితముగా చెప్పి పశువులను దైవవిధికి అర్పించిరి. ప్రచారకసంఘము దౌర్జన్యము జరుగకుండునట్లు దైవ్యాత్మహత్యాగములచే యథాశక్తిని వినియోగించిరి. అట్లు దేశరక్షణార్థమై అర్పింపబడిన గోధనమును ప్రభుత్వోద్యోగియులు నేలముఖాగ్నియొందిరి. చీదరహితులు తేలికముకై తమకు వున్న గోధనమును స్వస్వమును అర్పించి త్యాగశీలై పల్నాటి ప్రజలచే అర్పింపబడుటయిరి. ఇప్పటి త్యాగశీలకు సహాయము చేయుటకును, ఇట్టి నిష్పంధితు గోవులను రక్షించుటకును ధనము అవసరమయియున్నది. కాన నిధిని వసూలు చేయుటకు యాచిగున నుదహరింప బడిన సంఘము యేర్పడినది. దేశభక్తపరాయణులు తమకు దోచిన విధమున యీ గోరక్షకనిధికి సహాయము చేయ ప్రార్థించుచున్నాము.

సంఘసభ్యులు:- గుడిపర్తి వెంకయ్యచౌదరి, చల్లా నారాయణరెడ్డి, పాశము అప్పారెడ్డి, గోలి మల్లికార్జునకృష్ణ, పెరుమాళ్ళకామన్న రెడ్డి, రెంటుచింతల; పోలికెట్టి, ఆది నారాయణగుప్త, నల్లగొండ జానకిరామయ్య, పె. కామన్నశ్రేష్టి, రెంటుచింతల; పుచ్చా లక్ష్మీనరసింహరావు స్థానిక కార్యదర్శి, పో ఆది నారాయణగుప్త, గుంటూరు సంచారకార్యదర్శి.

జగ్గయ్యపేట

కోనుగుంట వేంకటస్వామిస్వామిగారు మాపురమునకు విచ్చేసిరి. ఆ నాడు విజయదశమి పండుగ గనుక సాయంత్రము పావురములను ఉత్సాహములందు మగ్గులైయుండిరి. ఈ గ్రామమునందున్న పోలీసువారు తక్కివేషము వేసి భోజనార్థముల జరుపుచుండిరి. అందు ఏలనో పోలీసువారు జార్జిమేరీల యొక్క పటమునుంచి రవాకుల బయలుదేరిరి. అద్దానిపై రాజును దేవుడ రక్షింపుగాకయని వ్రాయబడినది. వాటిని చూచినతోడనే ప్రజల మనంబులందు పండుగ యుత్సాహముల యొక్క సంకేతమునకు మారుగ పంజాబు హత్యలుమున్నగు దుండగములు జ్ఞప్తికివచ్చినది వారి మనంబులు కోకముచే నిండిపోయెను. అప్పటికిని ప్రజలు కాంతిచిత్తులైగో. వేంకటస్వామిస్వామిగారి నాయకత్వమునగాంధీ నామస్మరణచేయుచు ఆపోలీసు వారి రవాకు మెంబడిగ్రామమంతయు వెళ్లిరి. మార్గమున విదేశవస్త్రములదహనము గావించిరి. స్వదేశవస్త్ర ధారణా భిలాషయొక్కవగుచున్నది. భేదాపన సముఖమున వస్త్రదహనమునకు గ్రామములను యమితోత్సాహము ప్రబలినది. పాశ్చాత్యవ్యాపారము తగ్గుచున్నది.

౧౭-౧౦-౨౧. సాయంత్రము మహాసభ జరిగినది. గోనుగుంట వేంకటస్వామిస్వామిగారి యధ్యక్షతనహించిరి. విదేశవస్త్ర బహిష్కారమున్నగువిషయములు వేముల వేంకటరామయ్యగారు, సాను రామకృష్ణయ్యగారు, మంజుగిరినుండివచ్చిన ఆటలనరసింహంగారు, చారుగుండ్ల రాజయ్యగారు మున్నగు వారతిగంధీముగ నుపన్యసించి ప్రజలయందు దౌత్యాహము గలిగించిరి. కరాచీ తీర్మానము సంగీకరింపబడెను.

విదేశవస్త్ర దహనము గావించ బడినది
మాపురమునకు వచ్చిన విస్త్రుంచెట్ట వేంకటరత్నయ్యున్నగు వారు గ్రామమున ప్రజలు స్వదేశవస్త్రధారణ జేయులాగున ప్రబోధముచేయుచున్నారు.

వేంకటగిరి:- 14 వ తేదీరాత్రి 9 గంటలకు మున్నెన్నడునుజరుగని యొకప్రకృతమైనభయభయకరమగు జరుపబడినది. దాదాపు మాడునెలమందిజనులు సభనలంకరించిరి. వేలూరునుండి విశేష భిలాషకుప్రచారకులగు అబ్దుల్ బాషా సాహెబుగారు స్త్రీపక్షుసమన్వయగుటించి ఉపన్యసించిరి. అటుపిమ్మట గోధనము అమితోత్సాహముగా గావించబడినది.

గుంటూరు కిక్కిరింప

గుంటూరు, తేనుగు

విచిత్రమగు స్వాతంత్ర్య చిత్రపటము

ఇంగు స్వాతంత్ర్యముయొక్కయు, బానిసత్వముయొక్కయు నిజస్వరూపము అత్యద్భుత కల్పనాచాతుర్యముతో చిత్రీకరింపబడియె. స్వాతంత్ర్యభిమానుల కిది హెచ్చరికను బురికొల్పుటయే గాక నూర్లు బాలురతును, చిత్రలేఖకులకును మిక్కిలి విశోదకరముగా నుండును.

కాపీ 7 అణాలు;
3 కాపీలు రూ 1 మూత్రమే

వి. పి. లు త్రిప్పి వేసివో న్నచును గాన 4 అణాలు ముందుగా పంపవలెను.

ఆయుర్వేదప్రచారిణిసభ
భవంతి జయంతి

వైశాఖవారీ 18-10-21 తేదీని హిందూధియాలాకల్ హైస్కూల్ సుహృదాపేటలో డాక్టరు వెంకన్న దేవరగారి యధ్యక్షతనకంద నోకసభ గావించబడినది. అధ్యక్షులు ఆయుర్వేదప్రాశస్త్యము - దాని అభివృద్ధిగురించి మాట్లాడిరి. తరువాత ఆంధ్రాఆయుర్వేదపాఠశాల ప్రధానవైద్యులగు భిష్మరాజు, పండిత. వెంకటేశ్వరావు మాడలిగారు ఆయుర్వేదప్రచారమును గురించి విపులముగా జెప్పుచువచ్చియుండు మనముచేయవలసిన విషయము కామాదభ్యుత్సాహమునందు గలభిక్షుసంకల్పము మొదలగునవి శ్రీల కభ్యసంపదలసినవిషయములును ఇప్పుడు మనప్రభుత్వమువారిచే స్థాపింపబడినప్రమాణాలయందు గలలోపములను పట్టాభ్యుదయదుగల ఎలిక మంగలి మొదలగు మంత్రసానులయొక్క సేవ్యునుగురించియు త్రివోమయగురించి చరకనుశ్రుత వాగ్భటాదులయందుగల విషయములను కొందరు తెలుసుకొని యాచరింపలేక పోవుటయు తెలిసినవారు తిన్నగ యాచరింపలేక పోవుటయు వోషధాకు మలముల వైషమ్య సమావధులు వాటిని గుర్తించు నపాయములును ప్రతిఫలమును నిద్రాహరవిహార బ్రహ్మచర్యములచే కాపాడుకొనవలసిన స్వాధ్యయమును అనశ నాధ్యక్షనవిషమాశనములవలన వచ్చు రోగములును విపులముగా నుపన్యసించిరి. ఆతర్వాత యమ్. యస్. హామీసుసాహెబుగారు ఆయుర్వేదయువానీవైద్యప్రచారమును గురించి బాగుగ నుపన్యసించిరి. ఆతర్వాత ఆయుర్వేదభూషణపండిట్ లక్ష్మీనారాయణశర్మగారు గీర్వాణభాషాలో ప్రతిజేయవైద్యుడును దేశీయ వస్త్రములనే ధరించవలసినదనియును భరతిమాలగర్భమున నుద్భవించి భారతదేశీయవైద్యముల నాచరణానికి దెచ్చుచు ఆస్యజేయవస్త్రములను ధరించుమోక్షవైద్యమునిద్దించ దనియును ఒక వేళ సిద్ధించినను బుద్ధుడప్రాణమునియు మొదలగు స్వరాజ్యాశయములన్నింటిని విపులముగా బోధించుచు ప్రతిస్వరాజ్యాభిమానియుగూడ స్వదేశీయవైద్యమునే వృద్ధిపొందించుచు మనవైద్యమునకు వన్నెదెచ్చి ఆరోగ్యమును సంపాదించగలరని నమ్ముచున్నామని గంభీరపన్యాసమునిచ్చిరి. ఉపన్యాసానంతరము డాక్టర్ అంటు లక్ష్మీపతి యం. డి. సియంగారు మాంజిక్ లాంటిక్ ప్రదర్శనము చేయుచు ఆయుర్వేదాభివృద్ధిగురించి బాగుగ నుపన్యసించుచు సభ్యుల సంతోషింపజేసిరి.

రంగు నూలు

౧౧-తేదీ ప్రత్యేకలలో మహారాజేశ్వరి గోనుగుంట వేంకట స్వామిస్వామిగారు పోచూరును గురించిని వ్రాయుచు నూలు రంగు వేసిరి. దొరకనందున విదేశీనూలు వాడుచున్నారని వ్రాయించినందులకు మిగుల విచారముగా నున్నది. ఇచ్చట నెల్లూరుజిల్లా సేత సంఘము తరఫున కనిగిరిదుర్గంలో యెరుపు చాయగాని నలుపుచాయగాని తయారుగుచున్నది. నలుపురంగు నీలి మందు తుమ్మచెక్కతో తయారైయున్నది. ఎల్లుపురంగు మట్టిచెక్కచిరంజీలతో తయారుగుచున్నది. ఎవరికైన తయారు చేయువిధము కావలసిన తెలుపబడును. నూలుపంపిన రంగులువేసి పంపబడును.

కాన దేశీయులందరు చాయ (రంగుల) నూలు కావలసిన తక్షణము మాకు వ్రాయుచు లాభములేక తయారుచేయించి పంపబడును.

కా. వెం. రంగయ్య
సేత సంఘాధిపతి. కనిగిరిదుర్గం నెల్లూరుజిల్లా.

అమితమునకు

రూ 3 లు మొదలు రూ 5 ల వరకు ధరగలది.
నూలునకును రాట్నములు మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.
గోదా, టేపుకట్టనో తయారైన గృహసౌకర్యములనుగూడ గలవు.
వివరములకు ఈ ది.వ.వ.ల.సమునకు వ్రాయుచు.
S. T. Murthy & Co.,
60, P. V. Covil Street, Kayapuram, Madras.

ప్రాద్దుటూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

ఫయల్ న్యూ నెం 208/1921.

వాది: } ప్రాద్దుటూరు బాలయ్య సాకిక్ మయిడు
          } కూరు తాలూకా ప్రాద్దుటూరు.
ప్రతివాది: } ముద్దంశెట్టి నారయ్య సాకిక్ హోదావ్యూహ
              } తాలూకా ప్రాద్దుటూరు.

వాది ప్రతివాదియన ప్రకం బాలత్తు రు 51-12-0 లకు దాదా బాధిత చేసి యున్నాడు. విచారణకు గాను అఖిల వాయిదా 24-10-1921 తేదీకి వేయబడియున్నది. ఆ రోజు ప్రతివాది గాని అతని తరపు స్టేడరు గాని హాజరు కానంతట యెక్కువార్త వైన డిక్రీచేయబడును. (3215)

కె. ఆనందరావు,
వాది కలీం.

మద్రాసు అండు నదర మరాటా

రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు (3151)

1921 సం॥రము డిశంబరు నెల మొదటి తారీఖునుండి నెం 65 రు లోకలు స్వాసంజరు బండిబీదనుండి సాయంత్రము 5 గం 20 నిమిషములకు బయలుదేరి పొన్నేరి 6 గం 41 నిమిషములకు చేరి. అచ్చటనే ఆగిపోవును. నెం 66 స్వాసంజరుబండి గుమ్మడిపూడినుండి బయలుదేరుటకు బదులుపొన్నేరినుండియే రాత్రి 7 గం 10 నిమిషములకు బయలుదేరి రాయపురము రాత్రి 9 గం 55 నిమిషములకు బదులు 8 గం 50 నిమిషములకు చేరును.

తేనుగు
సివిల్ ప్రాజీడర్ కోడ్ రూ 5
క్రిమినల్ ప్రాజీడర్ కోడ్ 6
Chitale's Indian Digest
1909-1921; 4 Volumes Rs. 35
విక్రొరియా డిపో,
మైలాపూరు, మద్రాసు.

అనేకరోగములను అత్యద్భుతము భాగ్యంతులకును వీడస్వస్థపరచియున్నది. అత్యద్భుతము లకునుపయోగకరమైనది.
వైద్యుల సహాయము లేకనే ఆరోగ్య మెంపగదే

“దేవామృతరసము”

ఇయ్యది సిద్ధులచే నుపదేశింపబడి మనుమాలికలచేత నూతనముగా తయారుచేసి వేసవేలుగా విక్రయమగుచున్నది. వీనిధమైన పథ్యములేక మనుష్యులకు వచ్చును నకలరోగములను బాగుజేసి ఆ నీరొక్కతాపత్రికలను బడనీయున్నది. ఉపయోగించెడి విధానమును బుడ్డి పెంట పంపబడును.

కాలు అవుకొనుబుడ్డి రూ ౧ మూత్రమే.
వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము. వలయు వారలు
దేవామృతరసము కంపెనీ,
ప్రామ్మెటరు: ములకుట్ల నరసింహస్వామిగారు, కరూరు ఎస్. వి. ఆర్. (3212) తిరుచినాపల్లి జిల్లా.

జూ 20 1900

రామదాసు దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు
దేశభక్తుని అభినందనములు.

ఈనెల ప్రథమవారములో అసహాయోద్యమ నాయకుల
విరుద్ధుని జెయిలుకు పంపి గంజాంజిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు వాసికె
క్విరి. ఇందులో ఒకరినిగూర్చి యిదివరకే వ్రాసియుంటిని. రెం
డవవారు శ్రీ|| ప్రా|| కోడ్డు 108 శక్తి సుప్రకారం 1900 విడిచిపెట్టు
లోనైన దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య ఎంపిగారు వీరు రాజమం
డికాశేఖిలో ప్రా.ఫెసరుగ నుండిరి. తరువాత బందరుజాతీయ
కళాశాలలో సుపాధ్యాయులుగ నుండిరి. ఈయనభయవిద్యా
లయములందలి శిక్షావిధానము వీరికి రుచిపడకుండున తమయభి
ప్రాయముల ననుసరించి యొకవిద్యాలయమును స్థాపింపబూనిరి.
ఇందుకుగాను చీరాలవద్ద కొంతభూమిని సంపాదించిరి.తమ ఆశ
మనిర్మాణ ప్రయత్నములయందు దుండ దేశమాతే పిలుపు ననుసరించి
వీ రసహాయోద్యమరంగమున ప్రవేశింపవలసివచ్చెను. తదాది
హృదయపూర్వకముగా ఉద్యమాభివృద్ధికై పాటుబడుచుండిరి.
ఈ అసహాయోద్యమ నూత్రమును చీరాలపేరాల మ్యునిసిపాలి
టీలో విషయమును ఆచరణయందు వెట్టిరి. ప్రజేచ్ఛకు వ్యతిరేకు
లుగా మ్యునిసిపాలిటీ సేర్పరచుటయు నన్యాయశిక్షలు, మనః
స్ఫూర్తిగా ననేకమంది ఆగ్రామవాస్తవ్యులు కారాగారప్రాప్తి
నొందుటయు తుదకు గ్రామమునే విడిచి అనేకభాగల నొందు
చు గ్రామ వెలుపల కాపురముండుటయు నీ విషయములన్ని
యు పత్రికాపాఠకు లెరింగియేయున్నారు. ఆంధ్రదేశములో
అసహాయోద్యమరంగమున ప్రాముఖ్యమువహించిన యాజగడము
నందు గోపాలకృష్ణయ్యగారు నాయకులని నేరు నడువరక్కర
లేదు. ఈకార్యభారమునకు తోడు వీరు ఇతరప్రదేశములకు
బోయి యుపన్యాసముల నొసంగుచుండెడివారు.

ఈ యుపన్యాసములలో వారి నూతనభావములు, వారి
దైర్ఘ్య సైర్యములు చమత్కృతి వర్ణింపఁగలవి. వీరు కడచిననెల
24, 25, తేదీలను ఆంధ్ర సభల నిమిత్తము, బంపురం విచ్చేసి
కొన్ని యుపన్యాసముల నొసంగియుండిరి. 28 వ తేదీని 144
శక్తిను క్రింద వీరికి నొడిసు పంపబడినది. వారు దానిని దిక్క
రించి ఆ మర్నాడు జిల్లామేజిస్ట్రేటునకు తెల్పుచు ఒక సభ
యందు యుపన్యాసించిరి. ఈనెల 1 తేదీని రా.ద్రోహమును
వ్యాపింపజేయుచున్నారను వ్యాజ్యము జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారిచ్చి
న వారంటువై బంపురం ప్రేషములో అరెస్టుకాబడిరి. మర్నా
డు శ్రీకాకుళం రోడ్డు ప్రేషముకు కొనిపోవడి యుక్తప్రవర్తన
కు బామినియ్యనందున 1 సం॥ విడిచెదరు శిక్ష విధింపబడినది

ఉద్యమమునకు విశేషముగా తోడ్పడిన నాయకు లొక
రి విధమున విర్రాంతి చేకొనుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారైనను
వీరి శిక్షవలన చీరాల పేరాల ప్రజలయందు దేమి ఆంధ్రదేశజుల
యందేమి కలిగిన భావోదేకమును గవనింపకపోయి. ఈ సంద
ర్భమున ఆంధ్ర ప్రజలయొక్క అభినందనములను మీ ప్రతీక
ద్వారా వారి కుటుంబమునకును ముఖ్యముగా వృద్ధులగు వారిను
త్తవల్లిగారికిని తెలియజేయుచున్నాను.

కొండా వెంకటకృష్ణయ్య

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

ఈ సంవత్సరము డిశంబరునెలలో అహమ్మదాబాదులో
జరుగనున్న 36 వ దేశీయ మహాసభకు యీ సంఘమునుండి
ప్రతినిధులుగా వెంటటట యీ క్రిందిదర్జాములు రాబడినవి.

పులుగుర్ర వెంకటరామారావుగారు, యల్లగడ్డ తమ్మయ్య
గారు, రావుల రామస్వామిగారు, లక్కరాజు సుబ్బారావు
గారు, బులుసు సాంబమూర్తిగారు, బాప గోవిందరావుగారు,
మండపాక రంగయ్యగారు, వైండా వెంకటచలపతిగారు,
యల్లాజోళ్ళు కామేశ్వరరావుగారు, పారుపూడి సత్యనారా
యణగారు, వైండా సూర్యనారాయణ మూర్తిగారు, కొల్లేప
ల్లి పేర్రాజుగారు, గొల్లకోట చినజగన్నాథంగారు, కన్నూరి
సుబ్బారావుగారు, నుండవల్లి రామన్నగారు, ఎన్. ఇ. మహ
మ్మద్ హమ్మూసాహేబుగారు, చాపలి రామసోమయాజులు
గారు, కొల్లేపర వెంకటచలపతిగారు, గంటి సుబ్బారాయుడు
గారు, కొల్లేపర లక్ష్మయ్యగారు, గంటి-అయ్యవారి కామ్రై
గారు, సేత్రకంటి శ్రీనివాస కోనేట్రావుగారు, మహమ్మదు
సలార్ పెరిపు సాహేబుగారు, దుగ్గిరాల లక్ష్మీదేవరాజు
గారు, రేల్లా కామేశ్వరరావుగారు, వైండా చినరామకృష్ణయ్య
గారు, శ్రీనల్సవాయరాజుగపతివర్మగారు, నిరోగి వెంకట

సుబ్బారావుగారు, కేశవరపు కామరాజుగారు, ముప్పన
పిర్రాజుగారు, నిట్టల వెంకటచలపతిగారు, కోటి శేషగిరిరావు
గారు, గొల్లకోట వెంకటరత్నంగారు, వడ్డీ శ్రీరాంమూర్తి
గారు, చంకగిరి బోగయ్యగారు, ముప్పన ప్రభులింగంగారు,
శేలపాక సత్యనారాయణగారు, బంగారు రాఘవయ్యగారు,
పాలకోటేటి గురుమూర్తిగారు, మామిడి దేవేంద్రుడుగారు,
పుసులూరి కోదండరామయ్యగారు, బ్రహ్మజోళ్ళుల సుబ్ర
హ్మణ్యంగారు, కుసుమం వెంకట్రామయ్యగారు, టంగుటూరి
ప్రకాశంగారు, జిల్లేళ్ల వెంకట కృష్ణారావుగారు, కళా వెంక
ట్రావుగారు, సయ్యదు మాలాసాహేబుగారు, గోటేటి వెం
కటాచలంగారు, సాలెపు గంగాధర సూర్యప్రకాశంగారు, నడిం
పల్లి సుబ్బరాజుగారు, నల్లిపేను వెంకటసుబ్రహ్మణ్య కృష్ణా
రావుగారు, దుర్భూరి లక్ష్మీనారాయణగారు, అయ్యల సోమ
యాజుల కామేశ్వరరావుగారు, వెన్నేటి సత్యనారాయణ
గారు, చెరుకూరి వెంకటవరహ సర్పింహమూర్తిగారు, బోళ్ళుల
రామచంద్రరావుగారు, నందవరపు లక్ష్మారావుగారు, కొండపల్లి
జగన్నాథదాసుగారు, తిగుటి వెంకటపెద్దిరాజుగారు, కాకుళ
వరపు శేషగిరిరావుగారు, వర్నాజి పున్నమచంద్రుగారు,
గోన్నెళ్ల సత్యనారాయణగారు, పక్కలంక వీరభద్రశర్మగారు,
మల్లాది రామమూర్తిసామ్రాజ్యగారు, భమిడిపాటి సర్పింహకామ్రై
గారు, కలిడిండి రాజన్నరాజుగారు, పెనుమత్స సత్యనారా
యణరాజుగారు.

బులుసు సాంబమూర్తిగారు,
కార్యదర్శి

మహాత్ముని జన్మదినముగోజున, తమకు తాలూకా,ఇ
గవర్గగ్రామస్థులందరన్న సభచేసి,పంచాయితీకోర్టు స్థాపించిరి.

అప్పకవి విద్యతో ఫలదర్శిని

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైనపు స్తకము. ఈ పుస్తకము
ప్రతి సమజానకును ప్రతిదినమును మిక్కిలి పుష్కలముగకరము.
ఇది మామూలుకుడు జాతకము, పుట్టినతేది, నక్షత్రము,
గుండలగునవి అపునరమలేదు. చుట్ట మైన శాస్త్రము వ్రాసి
బడినది. గొప్ప పుస్తకములను పొందినది. వెల 1 రూ
ప్రస్తుతం ఎలూరు స్టాండ్ జడ్జిగారు ఆతీ నారాయణరావు
పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిట్లు వ్రాసిరి. "రంగల దానిని
తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంకీర్తనము
కలిగించునని నానిశ్చయము." పుస్తకములు వలయువారు యీ
దిగువ చిరునామాకు వ్రాసువలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.

2268. పోడవరం, విజాపూర్, జిల్లా
కొత్తవల్లి

త్రివృత్త లేహ్యము

త్రివృత్త లేహ్యము: చిన్నపిల్లలకు ముసలివారికి
సుఖముగా విరేచనముచేయును.
త్రివృత్త లేహ్యము: మూలవ్యాధులను బోగొట్టును.
త్రివృత్త లేహ్యము: క్రితవేళలలోను బుచ్చుకొనిన
సుఖవిరేచనము అగును.

త్రివృత్తములమే విరేచనావధములలో కల్ల మంచి
దని చిరకాచార్యులవారు కల్పస్తావమునా
చెప్పియున్నావ. అతీర్థభోజనము, వేళ
తిప్పినభోజనమువల్ల బాగా జీర్ణము గాక
పేగులలో ఉండి, కడుపుపొంగు, అన్నము
ఇష్టములేకపోవుట, అశక్తి మొదలగు గుణ
ములుగలిగి ఉన్నపుడు త్రివృత్త లేహ్యము
బుచ్చుకొనిన ఒకటి రెండు విరేచనము అగు
నట్లుజేసి తేలిక గలిగింనును.

10 తులముల నెల రూ 1-0-0

40 " నెల రూ 3-0-0

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి
బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)
(30) 19, హాల్స్ రోడ్డు,
మాంటుగోడ్ - నుదరాసు.

బందరు వార్తలు
(స్వకీయవిశేషముండి)

18 తేది మంగళవారము సాయంత్రము 6గంటలకు మ-
రాశ్రీ, వల్లూరి సూర్యనారాయణరావుగారి అధ్యక్షతక్రింద
కాంగ్రెస్ సంఘముపత్తుమున బందరు పుర మహాజనులసభ గా
వింపబడినది. ఘోషారంభమంది సభ్యులు సభనలంకరిం
చిరి. పోలీసువారుమాత్రమేగాక యితర ఉద్యోగులుకూడ స
భకువచ్చియుండిరి. కరాచీ తీర్మానమును శ్రీ- భో- పట్టాభి
సీతారామయ్యగారు రుపపాదించిరి.

ఈ సందర్భమున శ్రీపట్టాభి సీతారామయ్యగారు తీర్మాన
ముయొక్క పూర్వ పరసందర్భములను అందలి బాధ్యతను కట్ట
సుఖములను విపులముగా సభ్యులకు తేటపరచిరి. ఈ తీర్మాన
మును శ్రీముట్టూరి కృష్ణారావుగారు గంభీరమును ఉత్తేజకర
మునైన మాటలతో బలపరచిరి. అటుపైన శ్రీ చెరుకువాడ నర
సింహముగారు, కాతా శ్రీరామకామ్రైగారు ఉపన్యసించి కొం
దరు వైశ్యపముఖులును బహిరంగముగా తీర్మానమును ఆమో
దించి తమకును తమ కులమునకును గౌరవమును దెచ్చిరి. అధ్య
క్షులు తీర్మానమును మాటమాట వరుసను చెప్పి సభ్యులందరి
చేతను అనిపించిరి. వ్యతిరేకులు తేరాయని ప్రశ్నించి యెవ్వరు
లేకుండుటచే తీర్మానము సర్వజనాంగీకారమును బడసెను. ఆ
సంతకము దస్కతులు తీసుకొనబడెను. ఇంక వారముగోజులవర
కు దస్కతులు తీసుకొనబడును. ఘోషారంభమంది
అప్పడే చేనాలు చేసియుండిరి. ప్రార్థనాపూటచేత నప్పుడింక
ను దస్కతులు చేయించలేదు. కాంగ్రెసు ప్రచారకులు, భో-
పట్టాభిసీతారామయ్యగారు, ముట్టూరి కృష్ణారావుగారు, మరి
కొందరు పట్టణవీరుల వెంట స్వదేశీవస్త్రములు అమ్మకమునకు
దీసుకొని వెళ్ళుచున్నారు.

బాపట్ల-కరాచీ తీర్మానము.

ఈనెల 15 వ తేది సాయంత్రము శ్రీయుత పోరగుడి
వెంకట్రాది పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన పౌరమహాజన
సభలో కాంగ్రెసు కమిటీవారు సవరించినప్రకారము కరాచీ
ఖిలాఫత్ తీర్మానము ప్రజలందరిచేత నామోదింపబడెను. అధ్య
క్షులును శ్రీ శిష్టా సాక్షి సోమయాజులుగారును,హాజీమరాల్యా
బేగీసాహేబుగారును, గాజీబేగ్ సాహేబుగారును, నందూరి
శేషచార్యులుగారును కంభంపాటి సత్యనారాయణగారును ఉ
పన్యసించిరి. వారును తదితరు లనాకులును తీర్మానమున కంగీకా
ర నూచకముగా సంతకములు చేసిరి."

కొత్తూరుఫిర్యానసభ (ఎర్నగూడెం,తెలంగాణ)

కరాచీతీర్మాన సంగీకృతముగట
ఈ సభ 15-10-21 తేది మధ్యాహ్నం శ్రీయుత
కందుల వీరరాఘవస్వామిగారి అధ్యక్షతక్రింద మలకపల్లిగ్రామం
లో సమావేశమైనది. అధ్యక్షులు శ్రీయుత స్వామిగారు
ప్రాచీన భారతవృత్తపువైస్నత్యమును గూర్చియు, ప్రస్తుతదేశస్థితిని
గూర్చియు, సహాయనిరాకరణతత్వమునుగూర్చియు సభారంజక
ముగ సుపన్యసించిరి. పిమ్మట ఫిర్యా-సంఘ మేర్పాటు చేయ
బడినది. శ్రీయుతులు ఏ. రామభద్రచెన్నెలు కుంటుముక్కల
రామన్నచౌదరిగార్లు, అధ్యక్షుత, ఉపాధ్యక్షులుగను శివుడు
శివరావు, పరస్మై రామారావుగార్లు కార్యదర్శులుగను మరి
11 గురు కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

తీర్మానములు

శ్రీ లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకాచల నిర్యాణ
మునుగూర్చి విషాదమునుచూపుచు, రాట్నముల వృద్ధిచేసి "స్వదేశీ"
వ్యాపకమును చేయుటకును; ఆలీనోదరులు, ఆంధ్రరత్న
దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య ప్రభృతుల నభినందించుచును; పంచ
ములఅస్పృశ్యతను తొలగించుటకును; ఏలూరుతాలూకాడివిజన్
బోర్డు ఎన్నికసందర్భమున అసహాయవాదుల నెన్నుకొనవలెనని
యు; న్యాయవాదిత్వముగాని, విదేశవస్త్రవ్యాపారమును గాని
వదలనివారు తాలూకా, తదితరసంఘములలో పదవులను స్వీక
రింపరాదనియు; తీర్మానములు సర్వజనాంగీకృతము లైనవి.

విదప కరాచీ తీర్మానమును శ్రీయుత రామభద్రచెన్నె
గా రుపపాదించిరి, 20, 30 మంది బలపరచిరి. సభాంతమున
విదేశవస్త్రదహనము గావింపబడెను.

"అక్టోబరు నెల 19 వ తేది" ప్రార్థనూరు ఆర్య వైశ్య
సభవారు, రాజశ్రీ కొప్పరపు, సుబ్బయ్యశెట్టిగారి అధ్యక్షతతో,
నొక గొప్పసభ జరిపిరి. అందున ముత్తా-సుబ్బారావు శ్రేష్ఠిగారికి
మద్రాసు హైకోర్టులో న్యాయాధిపతిపదవి వచ్చినందుకై
సదుత్తేజిగార్లు అభినందనములు దెలుపుచు శ్రీగార్లు మెంటు
వారికి వందనములతో సభ చాలింపబడెను.

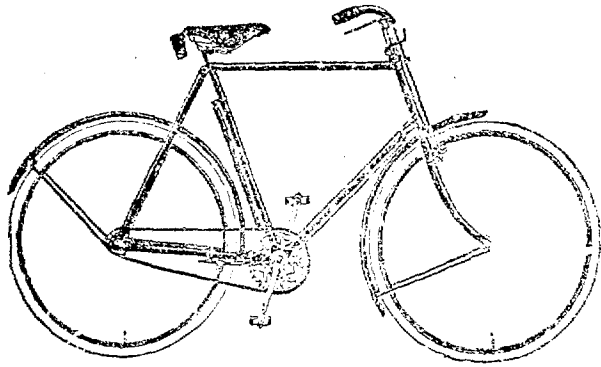
Have you Realised—

The Kynoch Popular

that the money spent daily on Rikshaw Hire can be better invested by purchasing one of the following Bicycles?

Each may be had on easy payment terms call or write for our new catalogue which contains cycles of all popular makes & will last for years.

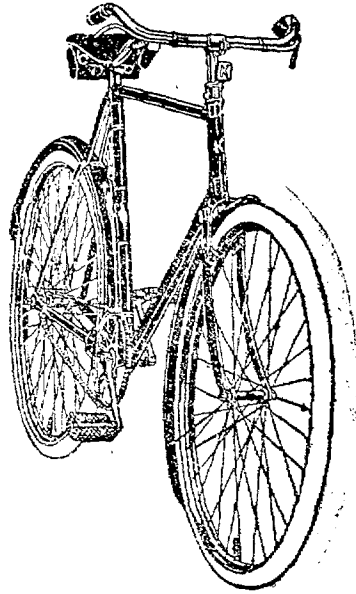
The Hopper Popular

ది హాపర్ పాపులర్.

ఈ రకము లైసిక్స్ వేసవేలు ప్రపంచమునందు అనేక భాగములందు బాడుకల నున్నవి ప్రతియొక్క విషయమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠతగలవి. చక్కగా తయారుచేయబడినవి. అతిసౌలభముగా పోవును. అనేక సులభములను చేడను. దీనిని పేము లెప్పుక విపారు చేయుదుము.

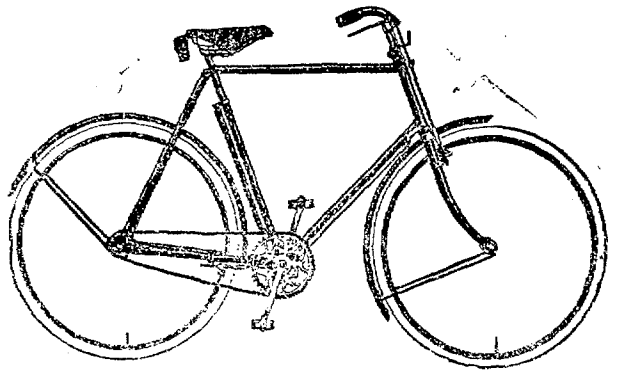
ప్రస్తుతపు ధర 1-కి రు 165

ది కైనాచ్ పాపులర్.

దక్షిణాసియాదేశమునందు అనేక వేలు మెషినులు వాడుకలో నున్నవి. దాని నాప యోగించిన ప్రతివారును తృప్తి పొంది యున్నారు. డిస్కం ట్రైలు చే ఆహ్లాద బడినది. మెల్లముమీది అన్ని భాగములు మిక్కిలి మేలైనవాటితో మిక్కిలి అంద ముగా అమర్చబడి యున్నది. ఇంగ్లాండునందు కర్మాగారము లన్నిటిలోను మిక్కిలి పేరుపొందిన గొప్ప కర్మాగారమునందు దీని తయారుచేయబడినది. ఇది "కన్యూలే" మెషిను. ప్రస్తుతపు ధర రు 175

The Addison Roadster

ది అడ్డిసన్ రోడ్ స్టర్.

నంది కనితమునకు వేరు పొందిట్టి మీయర్ కంపెనీ వారిచే మాకు గాను ప్రత్యేకముగా తయారు చేయబడినది. ఈ మెషిను వేడి రొట్టెలు ఎంతో ప్రముఖముగా వెలయునో అది రీతిగా అమృత మగుచున్నది. అయింపుటికిన్ని ఇంకను కొన్ని మా వద్ద గలవు. ఇతరులు కూడ మా కంపెనీకి వచ్చుచున్నారు; అందుచే వీటి ధర త్వరలో వృద్ధి జేయవలసివచ్చును.

ప్రస్తుతపు ధర 1-కి రు 155.

Fresh shipment of B. S. A. cycles just received of all sizes.

ADDISON & Co., Ltd. Mount Road, MADRAS.

కేసరి-రత్న క్రియము

గర్భాశయమున నివారణ:- శ్రీలక్ష్మి గారు బునుశూల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైలబానిగాను తక్కువ కాను పోవుట వనునవిగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, మలార్ధకము, మాసకావాసము, కీళ్లకోపులు, అరకాళ్లు, అరిచేతులునుంటు మొదలగు శ్రీలక్ష్మి సర్వ వ్యాధులను వును రుసు 12 బొమ్మ 8-0; 6 బొమ్మ 1-10-0

రక్తకల్మి గ్రావకము:- ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లకోపులు, మేహవ్యాధులు, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమునకు శాంతిని ముఖ మునకు లేజన్న నిచ్చును. 12 బొమ్మ 8-0-0; 6 బొమ్మ 1-10-0,

సర్వజ్వరనివారణి దీనివల 8 బొమ్మ 2-8-0; 6 బొమ్మ 1-8-0; 1 బొమ్మ 0-8-0. కేసరి కుటీరం, ఆయుర్వేద అవధానశాల, 28 పోలీసు కమిషనరు ఆఫీస్ గోడౌన్, ఎళుంబూరు మద్రాస్.

ఇది చూడవద్దు

చూచినచో మరువవద్దు వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు గారి

ఇకాఫుయెకజా కలరా ప్లేగు

వ్యాధులకు జగత్ప్రసిద్ధి చెందిన ఆయుర్వేదచివ్యోపధములు మా కలరా, ప్లేగుమందులకు ముఖ్యప్రాశస్త్యము 20 వత్సరములుగ ఇండియా, బర్మా, సింజ్, పర్షియా మొదలగుచోట్ల అనేక వేల ప్రాణులను, కలరా, ప్లేగునుండి

కాపాడుటయే

కలరా శెట్టు 1-కి రు. 1-2-0 ప్లేగు శెట్టు 1-కి రు. 2-2-0 ఇకాఫుయెకజా శెట్టు 1-కి రు. 1-12-0 క్యాబులగు ఉచితము ప్యాకింగు భాష్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, 41 ఆచారప్పవీధి, జి. టి. మదరాసు.

ఇదే మంచినమయము

నీనుకమలాల పుష్పరాగములకెంపుల బంగారునగలున్న వెల సరసముగాను వని శుద్ధముగాను దొరుకును. ఒకపాటి కొనిచూడండి. కోటా మునిరత్నం శెట్టి అండు సహు, 8018 217, చెనబజారు - మదరాసు.

అమ్మలో నున్నది. 25 వ అక్టోబరునకు సిద్ధ మగును. కొలదిప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి గాన మీ ఆర్డరును వెంటనే రిజిస్టరుచేసికొనవలెను. ఇక్కడి సంపూర్ణాధికరణము; చక్కని శుద్ధ అమ్మ; శ్లేష కాగితము; కుమారు 200 పుటలు. గాంధీ విహారాని ఆరోగ్యదర్శని (రు 870) ప్రతి 1కి 12 ఆ; 12 ప్రతులు రూ 8 లు; సేతు బ్రదర్లు. మచిలీపట్నము.

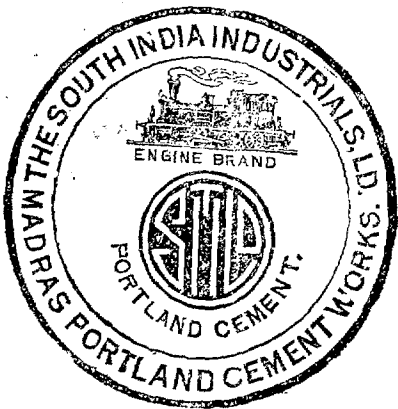
ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగద్వైపి, హస్తలాఘనము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంద్రకాస్త్రము, భూతలైద్యము, యంత్రములు, అమెరికా వారి చీట్లపేక తమాషాలు విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడి చెట్టు ను పుట్టించుట, తీగములో నమాధియగుట, శరీరములనే తలకాయచేతి మాటలాడించుట, భూమిపై నజనునవత్సర గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నింపుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ జేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివల రూ 4-0-0 లు. (2118-688) బి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

ప్రఖ్యాతిపొందిన మాయొక్క

“బ్రాండ్ పోర్టులాండ్ సిమెంటు” “ENGINE” BRAND PORTLAND CEMENT

గవర్నెంటు డిపార్టుమెంటులు
హిందూ రాజ్యములు
గనులు త్రొవ్వ కంపెనీలు
కంట్రాక్టరులు

మదరాసు కార్పొరేషన్
మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు
మునిసిపాలిటీలు
ఇండ్లు కట్టువారు

అందరును విశేషముగా వాడుచున్నారు. వలననగా:—

1. మాయొక్క “బ్రాండ్ పోర్టులాండ్ సిమెంటు” కట్టమైన మూలకస్తువులతో చేయబడుచున్నది.
2. బ్రిటిష్ స్టాండర్డ్ స్పెసిఫికేషన్ (British Standard Specification) ప్రకారము కట్టముగా చేయబడుచున్నది.
3. అనేకరకములైన కట్ట, పేకరకములతో కూడిన అంతర్జాతీయముగా చేయబడుచున్నది. వైశిష్ట్యమును బట్టి అందరును దీనినికొని కట్టడములకు వాడుచున్నారు. కట్టడముల బలము సిమెంటులో నున్నదని అందరికిని తెలియుచున్నది.
4. సిమెంటు తీయనప్పుడు “ఇంజిన్” బ్రాండు అడిగి తీసికొనినయెడల కట్టడములందు ఏలోపములు కలుగ జేరవు. సిమెంటు వాడుటయందు ఏసందేహములు యుండినను మార్కువ్రాసిన వివరముగా వ్రాయగలము.

ది మదరాసు పోర్టులాండ్ సిమెంటు వర్క్స్

సొంతదారులు:

ది సాత్ యిండియా యిండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్

పోస్టు పెట్టు 101, మదరాసు.

THE MADRAS PORTLAND CEMENT WORKS

Proprietors.

THE SOUTH INDIA INDUSTRIALS, LTD.

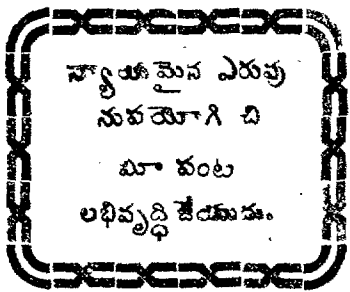
(8049)

Post Box 101, MADRAS.

International Ad. Service. S-83.

మా ప్రత్యేక పు ఫర్తిలైజరులను

వడ్లు, చెరువులు, బోస్సులు,
తొంకాయ, పొగాకు
మొదలగు వంటలను
వండించుటకు
ఉపయోగింపుడు.

చేవలపొడి యంత్రములచే
తయారు చేయబడిన
చేవల ఎటువు
ఎముకల పొడి
మొలగు వాటినికూడ
ఉపయోగింపుడు.

ఇతర వివరములకు ధర్మపురిలోని క్రింది నిల్వశాలలకు వ్రాసి తెలుపవలయును:—

ఇండియన్ ఫర్టిలైసర్స్ లిమిటెడ్.

త్రీచూరు. (మలబార్ కోస్టు)

INDIAN FERTILISERS, Limited.

TRICHUR. (Malabar Coast)

ఈ కుసర్లు మధూరి చలమయ్య, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా. ఎన్. డి. కృష్ణాజిల్లా, గారు,
వార్తరక, మధురజిల్లా. సి. ఆర్. రామచంద్రారావు, పోర్టు, నాయుల్. టి. ఆర్. రామచంద్రన్,
శ్రీవేంకటాచలం, చెగల్పట్టణం. ఆర్. పిల్లలొకాచారి, తిరువారీ, తంజావూరు
జిల్లా. టి. ఎస్. వెంకటేశ్వరయ్య, సవాసిగూడెం, తిరునల్వేటిజిల్లా. 3014

నిర్వహణకు తయారు చేసిన కార్మికుల పాత్రములు.
అంధ్రప్రదేశ్ కార్మికుల దొరకును.
తెలుగుభాషయందు ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని
కార్మికులకు సమానముగా పంపబడును.
మేనేజర్, అంధ్రప్రదేశ్ కార్మికుల
19, హరిస్ రోడ్, హంటురోడ్ - మదరాసు.

మేలగు పాంపెక్ కలములు (1514)			
బ్లాక్	8.0.0	నెట్టు	205 2.8.0
పాంపెక్	4.8.0	నెట్టు	200 2.0.0
పాంపెక్	7.0.0	నెట్టు	2.8.0
నెట్టు	0-18.0	నెట్టు	0-2.0

గిరి ప్రదేశము, ప్రియవర్ణము, ప్రియవర్ణము, మదరాసు.

నారీ మనోహర పత్రిక వసులు

విశాఖపట్టణము

మూలధనము — లక్ష రూపాయలు
వంతువిలువ — ఒక రూపాయ

ఉద్దేశము

1. వేరు వేరు జాతుల మేలుమరుగుపర్చి మనదేశములో పండించుట.
2. పనివాండ్లచే చేతనలూ వడికించి వివిధములగు బట్టలను చేయించుట.
3. పనివాండ్లకు జరూరయిన మూలధనము స్వల్పనష్టానికి అప్పు నిచ్చుట.
4. ప్రతివోట బ్రాంచి నేర్పించి నచ్చుటచేత తయారగుచున్న నూలుబట్టలు వ్యాయమైన ధరకు కొనుట.
5. నూలువడకడము, బట్టలు నేయడము అనుభవకాలముల ద్వారా నేర్పించుట.
6. లాభములో నాలుగవ వంతు దేశసేవకు వినియోగ పరచుట.

విజంట్లు

ప్రతి గ్రామములోను వంతు ద్వారాను చేర్చుట, డిపోలను స్థాపించి, నూలు పండించి బట్టలను నేయించుట మొదలగు కనులకుగాను జీతము కమిషను పైని యేజంట్లు కావలెను.

లక్కరాజు -

అప్పలస్వామినాయుడు,

(3168)

స్థాపకుడు.

నమ్మకము (1842)

బంగారు, వెండిరత్నముల నగలును, ఇతర వస్తువులును

వాతను యిచ్చిన పుచ్చుకొని

వైకము ఇవ్వబడును

ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి

గురు సామి శెట్టి కంపెనీ

25, చై నాబాబురోడ్, మదరాసు.

నగలు వాణ్యముగాను పూచీవోడ సరియైన ధరలకు తయారుచేసి విక్రయించుట వలనబడును. తయారుచేసి తనివాలిని ఆధిక్రమముగా అర్జునమేరకు తయారుచేసి యివ్వబడును. ఒకసారి అర్జున యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్నవారి వలన మా నమ్మకము తెలిసికొనవచ్చును.

స్వదేశ వాస్తవికత వస్తువులు.

గట్టి పని! వెల సరసము!!

ప్రకృతమైన ఉక్కుతో తయారుచేయబడుచున్న చిన్న, పెద్దనైజల మడతచాకులు, పేనాకత్తులు, బత్తాయికత్తులు, లీవరు విశేషముగా వేసి తయారుచేయబడుచున్న అన్ని నైజల యిత్తడి కప్పతాళములు, ఇనుపకప్పతాళములు, మేలయిన మంగలికత్తులు, ఇత్తడి యినుముకలిసిన కప్పతాళములు, మంచి తాళములతో బండ్లబస్తు చేయబడిన యినుపపెక్కిలు వగైరా సామానులు మా కర్మాగారమున యా రంగుచున్నది (3081)

ధర్మాస్తులు పంపిన ధరలు తెలుపబడును.

వర్తకులకు సరసమైన కమిషను నీయబడును.

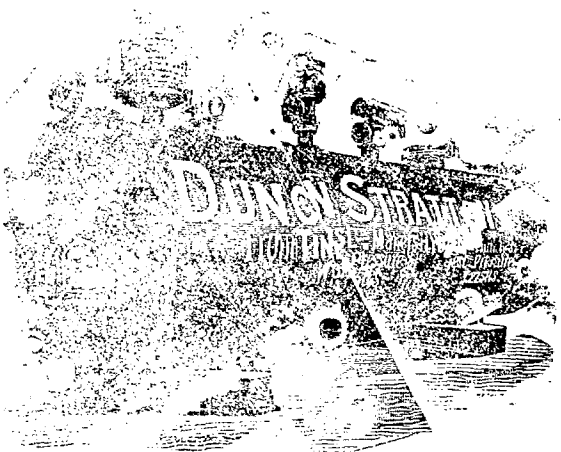
తండ్రి చిరునామా: టి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో., “ఇండిస్ట్రీస్” కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc. పెద్దాపురం. పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

DUNCAN STRATTON & Co.

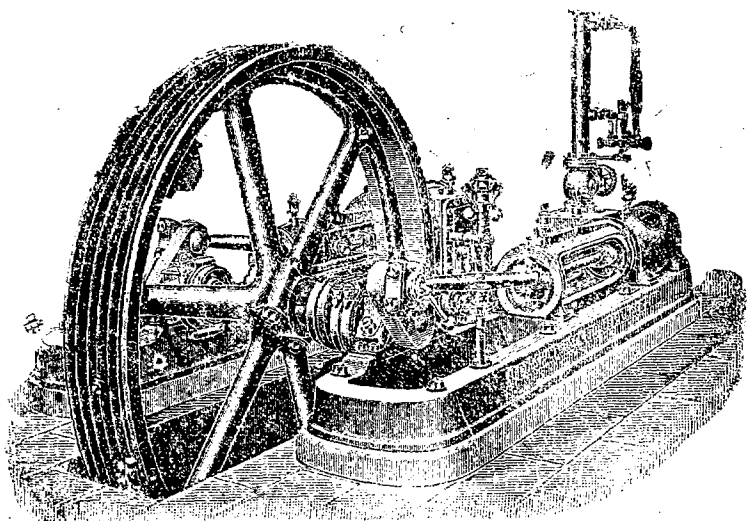
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

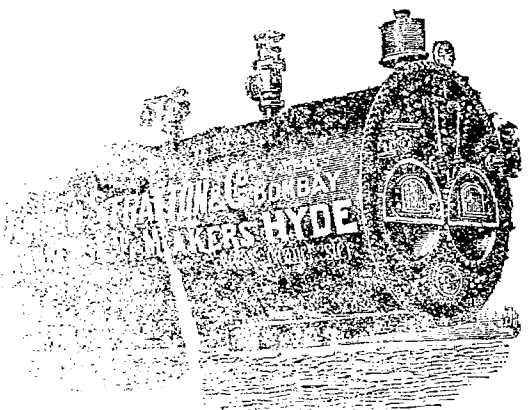
ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు, 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
వస్తును — డయామీటరు
అ 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యుండును.
స్టీమ్ రింగు (వెవరు
80 పౌనులు మొదలు
180 పౌనులవరకు వస్తును.

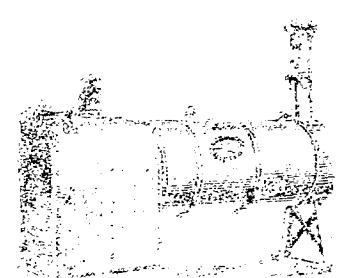

హైడ్రాస్టాటిక్ కార్నిస్ బాయిలర్లు.

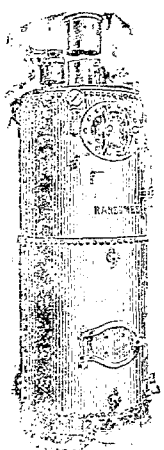

హైడ్రాస్టాటిక్ లంకామైరు బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అ. మొదలు 32 అ. వరకు వస్తును.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. వరకు వస్తును.
స్టీమ్ రింగు 100 పౌ. మొదలు 250 పౌ. వరకు వస్తును.

లోకో మోటివ్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్ రింగు (వెవరు 80 పౌనులు మొదలు
100 పౌ. 150 పౌ. 180 పౌ. వరకు వస్తును.

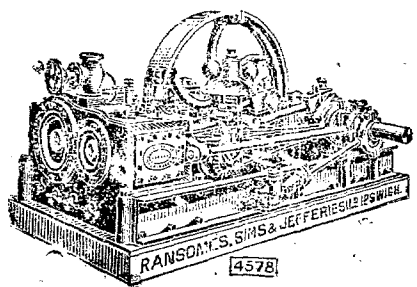
వర్తికల్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్ రింగు (వెవరు 80 పౌనులు మొదలు
100 పౌనులు వరకు వస్తును.

ఈ క్రింద తెలుసుబడిన వాటిని
సర్దుచు చేయుదుము.

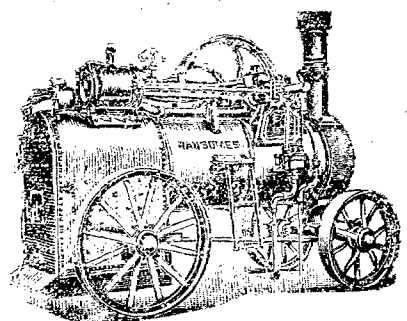
మాది జిన్నింగు మెషిన్, వాటిసామానులు
మాది ప్రెస్సింగు మెషిన్
మాది స్పిన్నింగు మెషిన్
మాది వీవింగు మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్డ్ ప్లావర్ మిల్లింగు మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డచేయు మెషిన్
వర్షు బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామాన్
అన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు
శాగర్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరసన్ నూనె వరుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంట్) కొరముట్లు
తేరులు వర్కుసాపు కొరముట్లు
స్టీలు పాప్టింగు, కప్పింగులు, పెడెస్టాల్స్
కాట్ బరన్ అండ్ కాన్స్ట్రక్షన్ టెక్నిక్స్
వగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

రైడ్ బై సైడ్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజిన్లు.

(కాన్ వహు మొననుండి పోట్ తీయబడినది,
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్లు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపాండు ఎంజిన్లు.

పోర్టబుల్ స్టీము ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సిలిండరు, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము వెవరు 120 పౌనులు గలవి.
కాంపాండు — హెన్రీ, లోక్ వెవర్ సిలిండరు.
స్టీము వెవరు 150 పౌనులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

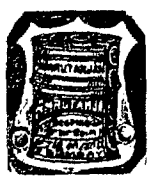
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రొప్రైటరు గారైన
మానేజర్ బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, శైత్యము, కడిశము, రొమ్మకడిశము, తలనెప్పి, వాయునొప్పులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కని దబ్బీతో సహా టెల రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 5-12-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

హనుమాన్ బోరక్సు సబ్బు చర్మవ్యాధులను అత్యశ్చర్యకరముగా
కుదుర్చును. ఎన్. రంగనాథంశెట్టి అండ్ సన్స్, మద్రాసు